yaşasın emekçiler yaşasın türkiye

Devlet Nüshası

DÖNÜŞÜM

15.12.66

Amerikan Emperyalizmi Vietnam'da Can Çekişiyor
6 - 7. SAYFA

SADUN AREN
Anti - Emperyalist Mücadele ve Sosyalizm
3. SAYFA

ŞAHİN ALPAY
Orta Doğu'da Emperyalizm'in Oyunları
12. SAYFA

Parti İçi Eğitim Sorunu

Türkiye İşçi Partisi İkinci Büyük Kongresi bir süre önce sonuçlanmış, seçilen yöneticiler çalışmalara başlamıştır. Türkiye İşçi Partisi yöneticilerinin karşı karşıya bulundukları çeşitli sorunlar arasında en önemli yeri, bizce, parti içi eğitim sorunu tutmaktadır. Türkiye İşçi Partisi, Türk emekçilerinin seçim yoluyla iktidarı elde etmelerini sağlama çabasında olan sosyalist bir partidir. Bu bakımdan, en geniş halk yığınlarını etkilemek, bilinçlendirmek zorundadır. Geniş halk yığınlarını etkilemenin başta gelen koşulu da, halkla yakın ilişkiler kuracak olan çok sayıda partili militanlar ordusuna sahip olmaktır.

Bugüne kadar parti içinde düzenlenmekte olan seminer ve konferansların yeterli oldukları söylenemez. Sınıf ve yaş farkları gözetilmeden karmakarışık bir dinleyiciler topluluğuna yöneltilmiş olan konferanslar ve çeşitli seminerler, bundan böyle, dinleyicilerin yaş ve sınıfsal farkları gözönünde tutularak düzenlenmeli, parti üyelerinin bilgi düzeyleri ve psikolojileri dikkatle incelenmeli, gelecek günlerin en dinamik militanlarını çıkaracak olan genç emekçiler ve öğrenciler üzerinde özellikle durulmalıdır. Genel Başkanın ve diğer yöneticilerin başta gençler olmak üzere tüm partililerle çok sıkı ilişkiler kurmaları, biran önce yerine getirilmesi gereken bir görevdir.

Türk sosyalist hareketi önemli bir aşamaya varmış durumdadır. Bir yandan, sosyalist fikirler Türk halkında yankılar bulmaya başlamış; öte yandan, sosyalist hareket içinde farklı görüşlerin tohumları boy vermiştir. Sosyalist hareketin bu aşamasında parti içi eğitim sorununun taşıdığı öncelik önemle gözönünde bulundurulmalıdır. Öğretim üyeleri, çeşitli kademelerdeki parti yöneticileri ve üniversite öğrencileri biran önce harekete geçirilerek disiplinli bir parti içi eğitim dönemine girilmeli; parti salonları, yakın bir gelecekte kuracağımız sosyalist Türkiye'nin laboratuvarları haline getirilmelidir.

DÖNÜŞÜM

TÜRKİYE'NİN KÖYLERİNE DAĞILAN

Amerikan Ajanlarını Açıklıyoruz.

Türkiye'de bir «Barış Gönüllüleri» gerçeği vardır. Beş yıldan beri, birtakım Amerikalı adamlar ve kadınlar, sayıları gittikçe artarak yurdumuza gelmekte ve dört bir yana dağılmaktadırlar. Bu kişilerin gerçek görev ve amaçlarını, Amerikalı yöneticilerinden başka bilen yoktur. Bilinen tek şey ise, en küçük köylere dek yerleşen bu «barış meleklerinin», gittikleri yerlerde Amerikan ve Hristiyanlık propagandası yaptıkları, çeşitli davranışları ile ahlâkı bozdukları ve sürekli gözlemlerle Türkiye'nin toplumsal yapısını incelemekte olduklarıdır.

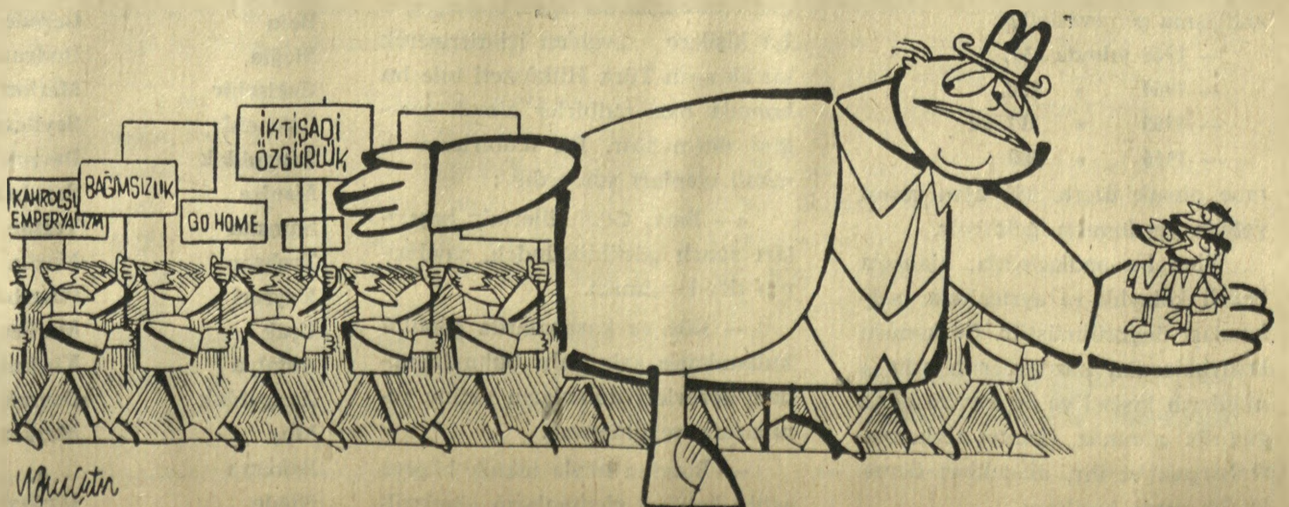
«Barış Gönüllüleri», emperyalist Amerika'nın, sömürdüğü ülkelere daha sağlam yerleşebilmek için yeni bulduğu parlak yöntemlerden biridir. Bu yepyeni bir yöntemdir çünkü, A.B.D., «Barış Gönüllüleri Örgütü» kurulana dek, azgelişmiş ülkelere **«uzman»** yollamasıyla ün kazanmıştır. Gönüllülerin en büyük özelliği ise, pek büyük bir çoğunluğunun belli bir alanda uzmanlaşmamış olmasıdır.

Bugün, Türkiye'de sayısı bin'i aşmış bulunan bu ne idüğü belirsiz kişilerin, aslında A.B.D.'nin karanlık emellerine hizmet eden birer ajandan başka birşey olmadıkları ortaya çıkmıştır. Bu gerçeği daha iyi değerlendirebilmek için, örgütün kuruluş ve eylemleri üzerinde göz gezdirmek yararlı olacaktır.

BAŞLANGICI

Yardımda bulunduğu azgelişmiş ülkelerin her türlü eksiğini düşünen ve gerekli tedbirleri alan A.B.D., son olarak bu ülkelerde baş gösteren barış ihtiyacına cevap vermek için, 1961 yılında bir «Barış Ordusu» kurmuştur. 1 Mart 1961 tarihinde Kongre'ye sunulan bir teklif üzerine kurulan bu «Barış Ordusu», maktul Başkan Kennedy'nin «Yeni Ufuklar» siyasetinin öğelerinden biri olup, A.B.D. Dışişleri Bakanlığı içinde yarı bağımsız bir organ olarak çalışır. Uluslararası Kalkınma Ajansı (AID) ve diğer Amerikan kurumlarıyla sıkı bir işbirliği halindedir. [Merkezî İstihbarat Örgütü (CIA) ile olan ilişkile- ☛

Demirel, A.P. - Gençlik kolları kongresinde, «Bir avuç insan - Türk gençliğini temsil edemez» dedi.

SÜLEYMAN BEY — Siz onlara bakmayın, bir avuç insan Türk gençliğini temsil edemez!...

AMERİKAN AJANLARINI AÇIKLIYORUZ

rinin sağlamlığı üzerinde ise çeşitli görüşler ileri sürülmektedir.]. Halen:

— 17 Lâtin Amerika ülkesinde 3,805,

— 8 Kuzey Afrika, Güney Asya ve Yakın Doğu ülkesinde 1,736,

— 16 Afrika ülkesinde),131,

— 3 Uzak Doğu ülkesinde 1,073

tane olmak üzere 10,000'e yakın ajanı dünya üzerine yaymış bulunmaktadır.

Kuruluş amaçlarının açıkça belirtilenleri arasında iki tanesi önemlidir :

— «Azgelişmiş ülkelere, eğitim, tarım, sağlık v.b. konularında ihtiyaç duyulan elemanları sağlayarak kalkınmalarına yardımcı olmak.»

— «Amerikalıların, diğer ülkeleri ve halklarını daha iyi tanımalarını sağlamak.»

AJANLARIN SEÇİM VE STATÜSÜ

Örgüte alınacak kişilerin seçiminde, adaylar birtakım test ve denemelerden geçirilir. Bir yandan da, haklarında etraflı tahkikat yapılmaktadır. Bu tahkikat sonucunda iyi birer Amerikan yurttaşı olduğu anlaşılanlar, iki-altı ay süren bir eğitime tâbi kılınırlar. Bu eğitim sırasında: Gidecekleri ülkenin dil, tarih, âdet ve gelenekleri ve iktisadiyatı; burada yapacakları asıl ve görünürdeki görevleri; A.B.D.'nin siyasal sistemi, tarih ve gelenekleri üzerinde düzenlenen kursları izlerler. Gittikleri ülkede çok düşük bir hayat standardı içinde bulunacakları için, ajanların şikâyetsiz yaşamayı kabul etmiş olmaları gereklidir.

Ajanların ücret ve yollukları örgüt tarafından sağlanır. Bu ücret ise, bulundukları ülkeye göre değişir. Ayrıca, her ay, A.B.D. bankalarında adlarına önemli bir miktar para yatırılır. Dönüşte işsiz kalmayacakları da garanti edilmiştir.

BARIŞ ORDUSU TÜRKİYE'DE

A.B.D., o upuzun yardım elini bu konuda da Türkiye'ye uzatmakta gecikmemiş ve örgütün kuruluşundan dört ay sonra, 28 Haziran 1961'de Büyük Elçiliği kanalıyla hükûmetimize işbirliği teklif etmiştir. Yapılan görüşmeler sonunda, andlaşma, 27 Ağustos 1962'de Türk Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin ile A.B.D. Başkan Yardımcısı Johnson tarafından imzalanmıştır. Bu andlaşma çerçevesinde :

— 1963 yılında 39,

— 1964 » 130,

— 1965 » 317 ve

— 1966 » 500

tane olmak üzere, 986 ajan resmî yoldan yurdumuza gelmiştir.

Yine bu andlaşmada, ajanlara belirli kolaylık ve ayrıcalıklar sağlanması öngörülmüştür. Sözkonusu kolaylıklardan bazıları şunlardır : Ajanların kişisel ve ev eşyalarından gümrük alınmaz, ikamet tezkereleri harçsız verilir, alacakları ücretlerden vergi kesilmez.

Görüşmeler sırasında oldukça ilginç bir olay da geçmiştir: Halkın arasında, elverişsiz koşullar içinde çalışacak olan ajanların, gizli ve açık faaliyetlerini rahatlıkla yürütebilmelerini isteyen A.B.D., bu ajanlara diplomatik ayrıcalık tanınmasını talep etmiştir. Bu teklif, Türk Hükûmetince reddedilmiştir. Ancak, artan Amerikan baskısı karşısında ortalama bir çözüme gidilmiş, Amerikan makamlarının yetki ve takdirleri ile bir sefaret mensubunun gönüllü işlerinin yürütülmesinde görevlendirilebileceği öngörülmüştür.

Aynı andlaşmada, ajanların yalnızca Türk makamları tarafından talep olunabileceği açıkça kayıtlı olduğundan, hiçbir kurumun doğrudan doğruya talepte bulunamayacağı kesinlikle belirtilmiştir. Ancak, bu husus hernasılsa Amerikalıların gözünden kaçmış ve 1966 yılında, «Barış Gönüllüleri Örgütü», Türk Dışişleri Bakanlığını ve diğer Bakanlıkları haberdar etmeksizin, Verem Savaş Dernekleri adına 65 ajan getirtmiştir. (NOT: Bu sayı, yukarıda Türkiye için verdiğimiz listeye dahil edilmemiştir.)

Amerikan ajanları işte bu koşullar altında Türkiye kent ve köylerine yerleşerek faaliyete başlamışlardır. Çoğu İngilizce öğretmenliği yapmaktadır. Ne var ki, genellikle, gramer bilgisinden ve öğretme yeteneğinden yoksun bulunduklarından kısa zamanda, derslerini izleyecek öğrenci bulamaz olmuşlardır. Köylülere tarımsal faaliyette sözümona yardımcı olmağa çalışan diğer ajanların durumu da birincilerden farklı olmamış ve «örnek ser'ler kurma» gibi denemeler tam bir fiyasko ile sonuçlanmıştır.

Böylelikle, yapacak işleri kalmayan bu kişiler, bütün dikkatlerini, esas görevleri olan gözlemciliğe yöneltmişlerdir. Ajanların her biri, bulunduğu köyden başka, yakın köyleri ve ilçedeki hükûmet teşkilâtını incelemektedir. Birbirine yakın köylerde bulunanlar, belirli aralıklarla fakat sık sık bir araya gelip raporlar hazırlamaktadırlar. A.B.D.'ye yollanan bu raporlar, orada ayrıntılı biçimde incelenmekte ve dosyalanmaktadır.

«Barış Gönüllüleri», görünürdeki görevlerini unutup, «ajanlığa» o denli dalmışlardır ki, başlangıçta bu kişilere sevgiden içi titriyerek kucak açan Türk Hükûmeti bile bu konuda bazı tedbirler almak gereğini duymuştur. Bu tedbirlerin önemli olanları şunlardır :

«— Barış Gönüllülerinin başarıları sınırlı görüldüğünden, sayılarının dondurulması.

— Köy ve kasabalarda gönüllü kullanılması sakıncalı bulunduğundan, görevleri dolanların yerine yenilerinin verilmemesi.

— Bundan böyle teknik bilgiye sahip kalifiye elemanların gönderilmesi için Amerikan makamlarına ısrar edilmesi.»

Hükûmetin, Amerikalılara karşı aşırı iyimser tutumu da gözönünde bulundurulduğu takdirde, yurdumuzdaki «Barış Gönüllüleri» rezaletinin hangi kerteye ulaştığı açıkça ortaya çıkmaktadır.

Son zamanlarda halktan da ciddî tepkiler gelmeğe başlaması ile bu iş artık sarpa sarmıştır. Geçen yıl, Orta Doğu Teknik Üniversitesinde, öğrencilerinin siyasal görüşlerini ve özellikle T.İ.P.'ne karşı tutumlarını araştıran bir kız ajan, olayın açığa çıkması üzerine apar topar A.B.D.'ne geri yollanmıştı. Az bir süre önce de, Zonguldak'ın Devrek ilçesi, Dirgine köyünde bir diğer ajan bilinmeyen bir nedenle köylüler tarafından iyice dövülmüş ve olay resmî makamlara yansıtılmadan görevden alınmıştır.

Örnekleri çoğaltmanın gereği yok. Getirecekleri barışa ihtiyacımız olmadığını suratlarına haykırıp, bu garip kuşların topunu defedeceğimiz günler sanıldığından da yakındır.

Aşağıdaki listede ajanlardan 94 tanesinin Türkiye'deki yerleşme noktalarını açıklıyoruz. Listede adları bulunan köy, kasaba ve şehirlerdeki yurtsever insanları bu ajanlara karşı uyanık olmaya çağırırız.

94 AJANIN YERLEŞME YERLERİ

İLİ	İLÇESİ	KÖYÜ	SAYISI
Antalya	Korkuteli	Çaykenarı	2
Denizli	Tavas	Solmaz	2
İzmir	Bergama	Kıranlı	2
Kastamonu	Merkez	İsmailli	2
Bursa	Keles	Baraklı	2
Bilecik	Merkez	Deresakarya	1
Afyon	Dinar	Ansar	2
Kütahya	Tavşanlı	Çukurköyü	2
Zonguldak	Devrek	Dirgine	1
Mersin	Tarsus	....	2
Sakarya	Geyve	Fevziye	2
Denizli	Tavas	Horasanlı	2
Niğde	Ulukışla	Akkoca	2
Samsun	Terme	Gökçeli	2
Edirne	Merkez	Sazlıdere	1
İstanbul	Şile	Kabakoz	2
Erzurum	Hınıs	Parmaksız	2
Bilecik	Pazaryeri	Günyurdu	2
Tokat	Merkez	Ortaköy	2
Van	Özalp	Emek	2
Trabzon	Maçka	Yazlık	1
İzmir	Urfa	Barbaros	2
Bolu	Gerede	Sayıklar	2
Sinop	Gerze	Sarnıç	2
Diyarbakır	Merkez	Alibardak	1
Hatay	Altınözü	Kazancık	1
Trabzon	Merkez	Sevinç	1
Muğla	Köyceğiz	Toplar	1
Kayseri	Bünyan	Girenli	2
Konya	Karapınar	İslik	3
Diyarbakır	Merkez	Köprübaşı	2
Antalya	»	Cemaklı	1
Burdur	»	Kuzköy	1
Manisa	»	Gülbahçe	2
Muğla	Köyceğiz	Hamit	1
Erzurum	Hınıs	Şahabettin	1
Trabzon	Tonya	Çayıriçi	2
İzmir	Ödemiş	Demircili	1
Edirne	Hanzer	Söğütlüdere	2
Çankırı	Orta	Yenice	2
Malatya	Merkez	Çolakzade	2
Bolu	Gerede	Cemaller	1
Muğla	Bodrum	Çömlekçi	1
Eskişehir	Merkez	Gündüzler	1
Eskişehir	Seyitgazi	Ayvalı	2
Zonguldak	Devrek	Gürbüzler	2
Manisa	Saruhanlı	Çerkez Osmaniye	2
Samsun	Terme	Emiryusuf	2
Trabzon	Maçka	Anayurt	1
Kayseri	Pınarbaşı	İslâmbeyli	2
Uşak	Merkez	Belkaya	2
Antalya	Korkuteli	Dereköy	2
Zonguldak	Devrek	Bakacıkadı	1
Muş	Merkez	Tekyol	2
Sakarya	»	Akçakamış	2
Niğde	Ulukışla	Eminlik	1

ANTİ - EMPERYALİST MÜCADELE VE SOSYALİZM

— I —

Türkiye'de sosyalizmin kurulabilmesi için, herşeyden evvel, hem siyasal hem ekonomik alanlarda tam bağımsızlığa kavuşmamız gereği apaçıktır. Bu sebepten emperyalizme ve bunun baş temsilcisi olan Amerikan emperyalizmine karşı mücadeleyi sosyalist hareket başlatmıştır ve gene bu hareket sürdürmektedir.

Ancak, anti-emperyalist mücadelenin nasıl yürütüleceği konusunda, sosyalistler arasında iki ayrı görüş belirmiştir. Hernekadar, bu iki farklı görüşün, Türkiye'nin koşulları içinde, pratikte (uygulamada) bizleri aynı derecede farklı eylemlere iteceği kanısında olmamakla beraber, meseleye açıklık verilmesi gerekliğide ortadadır.

— II —

Anti-emperyalist mücadelenin biri dışa dönük, yani doğrudan doğruya yabancılara karşı, diğeri de içe dönük, yani emperyalizmin içerdeki müttefiklerine karşı olmak üzere iki cephesi vardır. Mücadele bu iki cephede birden yürütülür. Açıktır ki, içe dönük cephedeki mücadele ne kadar başarılı olursa, dışa dönük mücadele o kadar kolaylaşır. Bahis konusu olan bu iki görüş de, dışa dönük cephe hakkında mutabıktırlar. Farklılık içe dönük cepheye taallûk etmektedir.

— III —

Görüşlerden birine göre, emperyalist mücadelenin içe dönük cephesi sadece feodal tip toprak ağalarına ve kompradorlara karşı kurulmalıdır. Çünkü bu iki sınıf, memleketin değişmesini ve gelişmesini istemedikleri için, emperyalizmin davetçisi, destekçisi ve tabiî müttefikleridir. Bunlara karşı yürütülecek mücadele millî (burjuva) demokratik devrim niteliğinde olup, bu mücadeleye memleketin modernleşmesini ve kalkınmasını isteyen bütün sınıf ve tabakalar katılabilir.

Bu görüş millî burjuvaziyi de anti-emperyalist cepheye aldığı için, mücadelenin aynı zamanda anti-kapitalist yani sosyalist nitelikte olmasına karşıdır. Sosyalist mücadele millî demokratik devrim tamamlandıktan sonra yapılacaktır.

Diğer bir şekilde ifade edecek olursak, bu görüşe göre, bugün Türkiye'deki hâkim tezat, emperyalizm ve onun içerdeki gerici müttefikleriyle, memleketin kalkınmasını isteyen bütün ilerici güçler arasındaki genel çatışmadır. Yoksa burjuvazi ile proleterya arasındaki sınıfsal çatışma değildir. Bu sebepten ötürü Türkiye'de halen geniş bir sosyalist hareket yaratma olanağı yoktur.

— IV —

Diğer görüşe göre, anti-emperyalist ve sosyalist mücadele bir arada ve birbirini destekleyerek yürütülebilir. Bunları birbirinden kopmuş ya da aralarında pek zayıf bağlar bulunan iki ayrı aşama olarak düşünmek tehlikelidir. Böyle bir ayrım tabiatı icabı daha bilinçli olan burjuvaziyi daha güçlendirecek ve millî demokratik devrimin öncüsü durumuna getirecektir. Gerçi bu yolun başarı imkânı yoksa da, bir an için, millî demokratik devrimin gerçekleştiğini kabul etsek bile, memleketin tekrar emperyalizmin kucağına atılacağından şüphe etmemek icab eder.

Ancak şurasını önemle belirtmek isteriz ki, sosyalizm bir anda değil fakat bir süreç içinde gerçekleştirilebileceğine göre, bu görüşün taraftarları için, sosyalizme karşı olan güçlerle bile anti-emperyalist ittifaklar kurmakta hiçbir sakınca yoktur. Meselâ, sosyalist bir iktidarda karma ekonominin bir süre devam edeceğinin kabul edilmesi, millî burjuvazi ile anti-emperyalist cephe birliği kurmanın temelleri teşkil eder.

— V —

Görüldüğü gibi, bu iki görüş arasındaki ayrılık, Türkiye'nin durumunu farklı şekilde değerlendirmeğe dayanmaktadır. Bu sebepten, kısaca bu konuya değinmek lâzımdır.

Eğer gerçekten Türkiye'de geniş bir sosyalist harekete temel olabilecek bir işçi sınıfı yoksa, halkımızın büyük çoğunluğu kapitalizmin değil de feodalizmin baskı ve ilişkileri içinde işe ve büyük emekçi kütlesi demokratik haklarından habersiz bir eziklik, uyuşukluk ve karanlık içinde bulunuyorsa, birinci görüşün doğruluğunu kabul etmek gerekir. Çünkü bu koşullar içinde elbette ki sosyalist mücadele yapılamaz ve ilk yapılacak iş de, elbette ki, halkın üzerindeki gerici baskıyı kaldırmak ve onlara bir bilinç vermektir.

Ancak Türkiye bu derece geri bir memleket değildir. Memleketimizde güçlü bir sosyalist hareketin öncülüğünü yapabilecek hacimde bir işçi sınıfı vardır. (Sendikalı işçi sayısı 500 bin, sigortalı işçi sayısı 900 bin civarındadır.) Tarım dâhil bütün üretim dallarında kapitalist üretim tarzı yerleşmektedir. Feodal tip toprak ağaları ekonomik ve politik güçlerini geniş ölçüde yitirmişler ve sayıca da azalmışlardır. (Bir kısmı kapitalist çiftçi olduğu için) Türkiye hiçbir zaman yabancı egemenliğine girmediği ve 47 yıl önce bir kurtuluş savaşı da verdiği için, millî bilince sahiptir. Halkımız ayrıca, genel olarak uyanık ve demokratik haklarına sahiptir. Yenik ve yılgın değildir.

Diğer bir şekilde ifade edilmek gerekirse, Türkiye, millî demokratik devrim denen safhayı geniş ölçüde tamamlamıştır.

Bu sebepten, birinci görüşün Türkiye için geçerliliği yoktur.

— VI —

Nihayet şunu da ifade edelim ki, memleketimizin şartları, eylemde, birinci görüş taraftarlarını da, ikinci görüşün çizgisine getirecektir. Bunun bir sebebi, memleketimizde toprak ağalarına ve kompradorlara karşı olan mücadelenin sosyalist mücadele olarak bilinmesidir. Gerçekten, toprak reformu ve dış ticaretin devletleştirilmesi Türkiye İşçi Partisi programının temel unsurlarından ikisidir.

Diğer sebep te, millî burjuvazinin tam bağımsız olmayıp, yabancı sermaye ve kompradorlukla kucak kucağa bulunuşudur. Bu durumda kafamızdaki teorik ayırımlar, gerçeklere uymamakta ve meselâ komprador ile sanayici, ya da yerli sermaye ile yabancı sermaye aynı kişi ya da şirkette birleşmektedir.

Böylece mücadele, yalnız toprak ağaları ve kompradorlara karşı yürütülmek istense de, karşısına bütün sermayedarlar da dikileceği için, ister istemez sosyalist bir niteliğe bürünmek zorunda kalacaktır.

sadun aren

olaylara bakış

"pasif direnme hareketi" ve türk halkının düşmanları

Türkiye'de gittikçe yayılmakta, güç kazanmakta olan Amerikan düşmanlığı, Türk halkının düşmanlarını son derece tedirgin etmektedir. Hele bu Amerikan düşmanlığını edebî sözler olmaktan kurtararak bir halk hareketi haline getirmek amacıyla Türkiye İşçi Partisi tarafından ortaya atılan «Pasif Direnme Hareketi» sloganı, Türk halkının düşmanlarını çileden çıkarmaktadır. Çünkü Türk halkının düşmanları, edebiyat olarak kaldıkça ne de olsa katlanmaya alıştıkları Amerikan düşmanlığının, böylece halka, bizzat yaşamanın içine aktarılmasının doğuracağı tehlikeleri sezebilmekte; bugünün «pasif direnme» sinin, yakın bir gelecekte «aktif direnme» haline gelebileceği korkusu içinde yaşamaktadırlar.

Türkiye İşçi Partisinin bir süre önce ortaya attığı «Türkiye'deki Amerikalılara karşı pasif direnme hareketi» sloganı tutmuştur. Amerikan emperyalizmine karşı duyulan nefreti gazete, dergi sayfalarında kalan sözler olmaktan çıkararak, yaşadığımız günlük hayatta da uymamız gereken bir davranış haline getirmeyi amaçlayan bu sloganın halk katında etkili olmaya başladığını gösteren en belirgin örnek, son günlerde Prof. Sadun Aren'in çevresinde koparılmak istenen fırtına olmuştur.

Olay kısaca şudur : Prof. Sadun Aren'in sahip olduğu apartman katının Amerikalı bir aileye kiralanmış bulunduğu «keşfedilmiş», ve bu «keşif», çok önemli bir makamda bulunan ve Amerikalılara yakınlığıyla ün kazanmış iri kıyım bir siyasinin direktifiyle, neye hizmet ettiği bütün yurtseverlerce iyi bilinen bir gazetede yayınlanmıştır. Olay, bizce, iki bakımdan çok önemlidir. Olayda göze çarpan birinci yan, Türk halkının düşmanlarının adamakıllı çileden çıkmakta oluşlarıdır. Amerikan düşmanlığının somutlaşması, halk plânına indirilmesi karşısında Türk halkının düşmanları telâşa kapılmış, Amerikan emperyalizmine karşı savaş açan kişilerin en önde gelenlerinden biri olan Sadun Aren'in kişiliğinde, Amerikan düşmanlığının gücünü kırabilmek için bir çabada bulunmuşlardır. Gerçekte, onlar için önemli olan Amerikan düşmanlığının gücünü kırmaktır. Yoksa Amerikan emperyalizmine karşı savaş açmış kişilerin nitelikleri onların umurunda değildir.

Olayın ikinci önemli yanı Türkiye İşçi Partili üyeler arasında ve halk katında ortaya çıkan eğilimlerle belirlenmektedir. «Pasif direnme hareketi» sloganı tutmuştur. Birkaç ay öncesine kadar herkesçe çok olağan sayılabilen bir olay; bir Türk'ün, evini bir Amerikalıya kiralaması, bugün Türkiye'de tepkiyle karşılanmaktadır. Evin, «pasif direnme hareketi» sloganının düşünülüp, ortaya atılışından daha önce kiralanmış olduğu düşünülmemekte, Sadun Aren sertçe eleştirilmektedir. Bu, Türkiye İşçi Partisinin «pasif direnme hareketi» sloganı lehine kaydedilmesi gereken önemli bir puandır.

Sayın Sadun Aren birkaç gün önce basına şu açıklamayı yapmıştır :

«Hürriyet ve iktidara yakın bazı gazetelerin son iki gündür hakkımda yaptıkları yayın tamamile maksatlıdır. Bu maksat, sosyalizmi ve Türkiye'nin bağımsızlığını savunan ve Amerikan emperyalizmine karşı çıkan bir insanı halkımızın gözünde küçük düşürmektir. Eğer, böyle bir insan olmasaydım, değil dairemi, vicdanımı bile Amerikalılara kiraladığım zaman bu gazetelerin kılları bile kıpırdamazdı.

Bunlar, olayı baştan aşağı maksatlarına ve tiynetlerine uygun olarak kabaca tahrif de etmişlerdir.

1 — Daire, partimin Amerikalılara karşı pasif direnme kararından en az bir ay önce 1 Haziran 1966 da kiraya verilmiştir.

2 — Eşim daireyi kiralamak için Amerikan elçiliğine hiçbir şekilde başvurmadığı gibi, mukaveleyi imzalamak için de bu elçiliğin kapısından içeri adımını atmamıştır. Amerikan elçiliği daire üzerindeki «kiralık» ilânına bakarak eşime müracaat etmiş, kira mukavelesini de eşimin çalıştığı yere gönderip imzalatmıştır.

3 — Daireyi sonradan eşime devretmiş değilim. Daire başından beri eşime aittir. Hürriyet gazetesinin bu devir konusunda ısrarla durmasının sebebi, kiralama işinde benim de sorumlu olduğumu belirtmek içindir. Oysa, bu gayret fuzulidir. Eşimin bu konuda benimle mutabık kaldıktan sonra hareket ettiğinde hiç şüphe yoktur. Eşlerini iş dalaverelerinde paravana olarak kullanmak, Hürriyet ve benzeri gazetelerin sözcülüğünü ettiği kimselere has bir âdettir.

«... Uzlaşmaz savaşçı»

4 — Kira mukavelesinin barış gönüllülerinin müdürü ile yapıldığı da yalandır. Mukavele Amerikan elçiliği ile yapılmıştır. Mukavelenin sonunda feshedileceği ve içindekilerin çıkarılacağı tabiidir.»

Prof. Sadun Aren, Amerikan emperyalizmine karşı en önde savaşan, Türk halkının mutluluğu için hayatını ortaya koyabilmiş en uzlaşmaz savaşçılardan biridir. Türk halkının yarattığı değerleri sömürerek aylık gelirlerini yüzbinlerin üstüne çıkaran, yığınla apartman sahibi Amerikan dostları bu gerçeği iyi bildikleri içindir ki; kendisi kırada oturan, yıllardır üniversite hocalığı yaparak biriktirdiği paralarla sahip olabildiği bir apartman katını sırf borcunu ödeyebilmek için kiraya vermek durumunda bulunan şerefli bir insanı yıpratmaya çalışmaktadırlar. Fakat, amaçlarına ulaşamıyacaklar, Amerikan düşmanlığının, Türk halkının Amerikan emperyalizmine karşı duyduğu nefretin gün gün büyüyerek, son Amerikalıya ve Amerikan uşağına varıncaya kadar hepsinin Türkiye'den atılmalarını önliyemiyeceklerdir.

türk - iş'in derdi

Türkiye İşçi Partisinin Büyük Kongresinden sonra Türk-İş yöneticileri bir basın toplantısı yaptılar ve; «... Türk-İş Yönetim Kurulu Ana Nizamnamesinin tabiî icabı olarak partiler üstü politika gütmeyi memleketimizin şartları icabı sayar...» dediler. Bu sözlerin söylendiği günlerde Adalet Partisinin Kongresi yapılmaktaydı ve partiler üstü politikanın güdümcüsü Türk-İş'in, Genel Başkanı Seyfi Demirsoy yakasında **Kırat** rozetiyle kongre salonunu süslüyordu.

«... Türkiye İşçi Partisi batı modeli bir işçi partisi hüviyetine girmediği müddetçe Türk-İş her zaman bu partinin karşısında olacaktır...» diyerek Türk-İş yöneticilerine Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Rıza Kuas bir demeçle cevap vermiştir. Rıza Kuas bu konuda özetle;

Türk-İş yöneticileri, Türkiye İşçi Partisi kurulduğundan ve özellikle gelişmeye başladığından beri hâkim çevrelerin paralelinde ve hattâ onların emirleri ile iftira ve ithamlara başlamıştır.

Halil Tunç son olarak Türk-İş adına verdiği demeçte de «Türkiye İşçi Partisi batı modeli bir işçi partisi olmalıdır» demekle Türkiye'nin gerçeklerini hiç bilmediğini ve Amerikalı efendilerinin direktiflerine körü körüne uymakta devam ettiğini bir kere daha açıkça ortaya koymuştur.

Türk-İş yöneticileri ve hâkim çevreler şunu çok iyi bilmelidirler ki, **Türkiye İşçi Partisi ne batı ne de doğu modeli bir işçi partisi hüviyetinde değildir ve hiçbir zaman da olmıyacaktır.**

Türkiye İşçi Partisi memleketimiz gerçeklerine uygun olarak 12 işçi sendikacı tarafından kurulmuş **Anayasaya bağlı, millî bağımsızlığımızı ve emekçi halkımızı savunan** ve **Türkiye modeli bir işçi partisidir.**

Türkiye İşçi Partisi bu esaslara sadık kalarak **Türk emekçi halkımızın oyları ile mutlaka iktidara gelecek** ve köklü dönüşümler yaparak **Türkiye'de sosyalizmi kuracaktır.**

Türkiye İşçi Partisi işçinin her haklı dâvasında onun yanında olacaktır. Buna Türk-İş değil, hiç kimse mani olamıyacaktır.

Türk-İş'in savunduğu sendikacılık hâkim sınıfların çıkarlarına uygun düşen Amerikan tipi bir sendikacılıktır. Fakat işçi sınıfının hızlı uyanışı karşısında bu politikanın iflâsı çok yakındır.

Türk-İş yöneticilerinin sendikaları birleştirerek 36 sendika haline getirmek istemelerine rağmen Türk-İş işçisinin hâlâ 1200 civarındaki sendikalara bölünmüş olması ve üstelik yeni yeni sendikaların kurulması Türk-İşçisinin Türk-İş kuruluşuna itibar etmediğini göstermektedir.

Sermaye çevrelerinin dümen suyunda olan ve yabancı emperyalizmi ile yerli ortaklarının desteği ile ayakta duran bir kuruluşa Türk işçisinin iltifat etmemesi ve kurallarına uymaması tabiidir.

Türk-İş'in telâşı da Türk işçisi ile kurmaya çalıştığı organik bağı kuramamasından ileri gelmektedir.

Seyfi Demirsoy'un Amerika'daki sendikaların daveti ile gittiğini söyliyerek gerçekleri kamu oyu ve işçilerden gizlemeye çalışacağına şu sualleri açık-seçik ve mertçe kamu oyu ve Türk işçisine açıklanmasını bekliyoruz :

1 — Seyfi Demirsoy'un seyahat masrafı kimler tarafından karşılanmaktadır?

2 — Türk-İş personelinin yüzde kaçının maaşını Amerika'nın AID teşkilâtı karşılamaktadır?

3 — Türk-İş eğitim veya başka adlar altında senede AID'den kaç dolar almaktadır?

4 — Köklü dönüşümler yapılmadan Türkiye'nin sosyal ve ekonomik bakımdan kalkınması ve işsizliğin son bulması mümkün müdür?

Böyle bir kalkınmanın Türkiye İşçi Partisi dışındaki siyasî partilerle gerçekleşebileceğine inanıyor musunuz?

Aksi halde Türk işçisini bu tutumu partilerin dümen suyunda sürüklemeye çalışmanın anlamı işçi sınıfına karşı olmak değil de nedir?

5 — Değil Türkiye'nin bu temel sorunları üzerinde durmak ciddî sendika hareketlerine dahi Türk-İş dirsek çevirmiştir.

Zonguldak olayları, İzmir olayları, Paşabahçe grevi, İzmir Boru Fabrikası grevi, Batman-İskenderun Boru Hattı grevi bunların somut örnekleri değil midir? demiştir

Değişimler ve Türkiye'li Genç

ÜMİT HASSAN

Türkiyeli olmak gittikçe önem kazanmaktadır. Bunu, bir dünya görüşüne sahip bulunmanın çağdaş eylemsel izdüşümü demek olan toplumsal ve siyasal uğraşların yeni bir evreye geçmekte olması doğurmaktadır. Yüksek öğrenim gören genç adamların biçimsel plânda kalmayıp öz çelişkilere eğilmesi, hem belirli eğitim konuları açısından hem bir çözümleme yeteneği kazanılması bakımından ve hem de, en önemlisi, geri bırakılmış ülke insanının görevleri yönünden kaçınılmaz bir gerekliliğe bürünmektedir. Attığı her adımın hesaplı olması gereken genç adam çok zor koşullar altında çalışmak zorundadır. Yirmibirinci yüzyılın mutlu insanların dünyası olması için değişimleri büyük dikkatle izlemesi, kendi etkilenişi yanısıra etkileme gücünü tarihsel gelişimi hızlandırma amacına yöneltmesi gerekmektedir.

Bu değişimlerin ilki; giriş yönü ve hemen belirtilmesi gerekliliğinden bakılırsa, artık genç adamların «aynı dili» konuşmaya başlamış olmaları gerçeğidir. Yalnız başına kesin bir anlam taşımayan bu özellik, diğer ögelere ışık tutmakla, görecelikten kurtarmaya önayak olmakla açıklık kazanmaktadır. Bir örnekle somutlamak gerekirse, yüksek öğrenim kuruluşlarına giden gençlerin çeşitli toplumsal sınıflardan gelmelerine karşın, gerçek bir kaynaşmaya hızla yürümelerinden söz edilebilir. 27 Mayıs hareketinden önce sun'i «ilericilik» zorlamaları şimdi bilinçli bir devrimciliğe dönüşmektedir. Bugün, mikro-politik gayelerle kapitalist iktidar - kapitalist muhalefet oyunu için gençliği ortalığa çıkarıp kısır uğraşların aracı olarak görmek, çıkarcı çevreleri çok yanıltır. Türkiyeli genç bu oyunlara düşmeyecektir. Yüksek engelleri sistemli bir biçimde aşmayı kısa sürede öğrenmiş bulunmaktadır. Ancak şurası gençlik adına öğütlenmelidir ki, bunu; Türkiyeli gencin daha yürekli, daha bilinçli olarak tavır almaması anlamına geldiğini sanmak safdillik olur. Genç, meydana çıktığı her kez Türkiye hesabına, insanlık hesabına çalışıyor olacak, bundan böyle, sözde çekişmelerin aracı yapılamayacaktır. Mustafa Kemal'in bir hareket adamı olarak uzak görüşün örnek davranışını verdiği Bursa Söylevi, her genç adamın kafa süzgecinden yüreğine yerleşmiş bulunmaktadır.

Aynı dili konuşmak, aynı düşüncede, aynı kanıda olmak değildir; aynı dili konuşmak, sorunları bilinçli bir biçimde, belirli bir tezden hareket ederek açmağa çalışmaktır. Çeşitli görüşlerin ve ayrılıklarının yararlık derecelerini, uygulama olanaklarını, kapsamlarını; önyargılardan uzak, duru ve yetkin bir mantıkla yurt yararına kullanmayı araştırmak demektir.

İkinci değişim; kendi aralarında bilinçleşen devrimci toplumsal sınıfların, devrimci güçler olarak birlikte eyleme girme zorunluğudur. Özünü emekçinin yaşantısından alarak, katıksız ve doğal bir biçimde hızlanan insanca yaşamaya kavuşma tutkusunun, yüksek öğrenim gençliğinin görev bilinciyle birleşmesi, egemen sınıfların kapkaççı düzeninin halk yararına dönüşmesine başlangıç olacak sağlıklı ve gerekli bir bağdaşımdır.

Demek ki, iç-bütünleşmelerin, gerçek iç-bütünleşme olan devrimci güçler haline kavuşması bir ana sorundur. Aynı dili konuşmak aşamasından söz ederken, konuya yüksek öğrenim gençliği açısından bakmıştık. Bu yöntem içinde, emekçilerin iç-bütünleşmesinin geliştiğini varsaydık. Aslında bu, bir varsayımdan öte, gittikçe hızlanan toplumsal bir olgu durumunda olup, iktisadi gerçeklerin belirlediği ve son iki yıl içinde hayli hızlanan bir evreye varmanın haberciliğini taşımaktadır. Gençler olanaklarını zorlayarak emekçi iç-bütünleşmesine katkıda bulunmalıdırlar.

Geri bırakılmış bir ülkede sarı sendikacılık sultasına son vermek, emekçileri sosyalist bir bilinçle örgütlemekle mümkündür. Gerçek sendikacıların, işverenlerin uşağı durumundaki satılmış sendikacılara karşı uğraşlarında; sarı sendikaları ele geçirmek, işverenlerin adamlarını temizlemek, sendikaları arıtmak yolundaki çabaları semeresiz kalmaya mahkûmdur. Çünkü sözkonusu sendikaların kuruluş gayesi, işçinin burjuva deyimiyle «hakkını almasını» sağlamak bile değildir. Nerede kaldı ki, emekçinin kendi yarattığı değerlerin gerçek sahibi olduğu düzeni gerçekleştirecek bilinçli bir yöntemi tatbik alanına koysunlar. İşçi için taviz koparmak, işçinin burjuva düzeninde yol almasıyla ilgilidir. Gerçek sendikacılar, «partiler üstü olmalıyız» gibi çıkarcılara hizmet edenlerin sloganlarına karşı çıkarak, emekçilerin sosyalist bir örgüt çatısı altında, öncülüğü yükümlenecek kesinliğe ulaştırılmak üzere bilenmelerini sağlamalı, gençler de, örgütleriyle düzenleyecekleri çalışmalarını bu yolda yardımcı olmaya yöneltmelidirler.

Üçüncü değişim; ülke sorunlarının temel nedenlerine inmekte yoğun bir çabada bulunulmasıdır. Bilimsel olarak olarak karşılıklı gelişmelerle birbirlerini etkileyip belirleyen ve biçimlendiren teori ve eylemde, tutarlı, tavizsiz düşünce ve davranışların sürdürülmesi gerekmektedir. İlerici dernekler, gençlik ve öğrenci örgütleri Kapitalizm ve Emperyalizme düşman olan Türk ulusunda yeni bir heyecan yaratmak üzere anti-emperyalist mücadeleyi yürütmelidirler. Barış Derneği'nin öncülüğünde kurulan Türkiye Anti-Emperyalist Cephesi, İkinci Ulusal Bağımsızlık Savaşımızın bu aşamasına kesin çizgiler getirmiştir. Kuruluş bildirisini ve toplanacak Kurultaydan sonra yayınlayacakları bildirileri oluşturarak, emperyalist güçlere karşı pasif direnme, gençlerin kendi aralarında geliştirilmeli ve emekçilerin de bunu benimsemelerini sağlamaya çalışılmalıdır. Bu yolda, en güzel görev, tabiatıyla bilinçli emekçi gençlere düşmektedir. Geri bırakılmış ülkelerde, aracı burjuvaların tezgâhtarlıkları açığa çıktıkça üretim ilişkileri daha kızışacak ve taviz veremiyen kompradorların yabancı kapitalistlerin maşası olduğu emekçi kitlelerce anlaşılabilecektir.

Dördüncü değişim; ülke sorunlarının dünya sorunlarıyla ayrı durumlar olmadığı, tersine, ülke sorunlarının dünya sorunları kapsamı içinde onunla gövde bulan ve belli bir oranda onu etkileyen bir ilişki içinde bulunduğunun tam anlamı ile ortaya konulmasıdır.

Sanayi devrimiyle somut görünümünü kazanan, 1848 İhtilâllerinden I. Dünya Savaşı'na dek değişik plânlarda belirginleşen ve basite indirgenirse temel çelişkiler diye tanımlayacağımız Kapitalist-Emekçi, Kapitalist-Geri bırakılmış ülke, Kapitalist-Kapitalist etki ve tepkileri I. Dünya Savaşı'yla fonksiyonlara eş anlamlı değişkenler bulmuştur. I. Dünya Savaşı Kapitalist- Kapitalist çıkar çatışması özellikle II. Dünya Savaşı son zıtlığın iktisadi verilerini değiştirmiş, kapitalistleri bloklaşmaya götürmüştür. Özellikle savaş sonrasında, nükleer güçlerin de yardımıyla, durum bir Kapitalizm-Sosyalizm çelişkisine ulaşmıştır. Kapitalizm, geri bırakılığı ülkelerde emperyalizm yöntemlerini değiştirmiş ve Yeni-Emperyalizme baş'amış, dolayısiyle meydana gelen ulusal bağımsızlık savaşları da Kapitalist-Sosyalist blokların sürtüşmelerini hızlandırmıştır. Geri bırakılmış ülkelerde Kapitalist-Emekçi çelişkisi yerine bulunan Komprador-Emekçi karşıtlığını ise ulusal bağımsızlık ve emperyalizmle savaş açısından değerlendirmek gerektir. Örneğin Türkiye'de kapitalist olmadığını belirtmek yeterli değildir. Yetersiz olduğundan da bilinçlenmekte olan kuvvetlerde yanlış yorumlara sebebiyet verebilir. Türkiye'de kapitalist vardır; Türkiyeli olması gerekmeyen kapitalistler, burada aracılarıyla, temsilcileriyle somut olarak bulunmaktadırlar. Aksini düşünmek, işveren fabrikada olmayıp yatıyla seyahate çıkmış bulunduğu için, bir işçinin «benim patronum yok» demesine benzer.

İktisadî bağımsızlığımızı kazanmak için (İktisaden tam anlamıyla bağımlı olduğumuz bugün tesbit edilmiş, açıklanmış, bilimsel olarak çözümlenmiş bir gerçek... Askerî durum, üsler bir yana), devrimci güçler, egemen sınıfların parlâmenter kuvvet halinde de örgütlenmelerinin doğal olarak kolay olduğu gerçeğini gözönünde bulundurarak tavırlarını ona göre almalılar, her koşulda bilimden ve bilime saygı duyulacak ortamı hazırlamaktan yana olmalıdırlar.

Doğa niceliğinin niteliğe dönüşümünde önemli bir aşama olan insan; bütün olanakların bulunduğu bir ortamda yaşayacak ve gelişecektir. Buna varmayı hızlandırmaya çalışan sosyalistlerin yanı ile bu kaçınılmaz evrimi geciktirmeye uğraşan halk düşmanlarının yanı apaçık ortadadır.

•

TARAFSIZLIK, TARAFLILIĞIN TA KENDİSİ VE EN ŞEREFSİZ BİÇİMİDİR.

Düzeltme

Dönüşüm'ün 8. sayısında Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu verilirken bir yanlışlık yapılmıştır. Özür diler, düzeltiriz.

Merkez Yürütme Kurulu

Nihat Sargın (Genel Sekreter), Rıza Kuas (Genel Sekreter), Sadun Aren, Behice Boran, Tarık Ziya Ekinci, Burhan Cahit Ünal, Minnetullah Haydaroğlu, Kemal Nebioğlu, Şaban Erik, Şaban Yıldız, İbrahim Çetkin, Rahmi Eşsizhan.

«AMERİKAN MEDENİYETİ!...»

Amerikan E
Vietnam'da C

Bismark 1870'de Fransa'ya karşı bir savaşı başlatabilmek için diplomatik belgeleri tahrif etti. 1898'de Amerika İspanya'ya karşı savaşı ve Küba'yı ele geçirmesini haklı gösterebilmek için Maine savaş gemisi hikâyesini yarattı.

Washington, Güney Vietnam'a en azından 300.000 saldırgan asker yollamış ve Vietnam Demokratik Cumhuriyetine karşı bir hava savaşını başlatmıştır. Böylelikle 1870'de Prusyalı prenslerin ve 1898'de Amerika'nın karşılaştığı sorunla karşılaşmıştır : Vietnam halkına karşı girişilmiş bu haksız savaş nasıl haklı bir hale sokulabilir?

Başkan Johnson Amerika'nın batısında yaşayan bir anadan bir mektup aldığını açıklamıştır.

Oğlu Vietnam'da savaşan kadın ona Vietnam bunalımından söz etmektedir. Dediğine göre, ülke savaşta olduğundan kocası II. Dünya Savaşında döğüşmüştür. Fakat şimdi kadın bir şeyi anlıyamamaktadır. Oğlu neden Vietnam'dadır?

NEDEN?

Beyaz Saray, 1870-71 savaşında ve Küba işgalinde kullanılan çarelere başvuramadığından veya Vietnam halkı ile bir sınır olayı çıkartamadığından, kendisinin Saygon yönetimine karşı «yükümlülüklerini» yerine getirebilmesini sağlıyan «Güney Vietnam'a Kuzey Vietnam'dan saldırı» palavrasını uydurmuştu.

Bu palavra ilk kez bu «özel» savaşın çıkışının arifesinde, 1961'de basılmış Mavi Kitap ve 1965'deki Beyaz Kitap'larla ortaya atılmış ve defalarca Amerikan yetkililerince tekrarlanmıştır. Bu iddia görünüşte mantıki olmakla birlikte hiçbir temele ve ikna edici bir yana sahip değildir.

Bu nasıl olur da gerçeğin tam aksi olmakla beraber Vietnam'da 20 yıldır süregelen Amerikan emperyalizminin cinai işlemlerini maskeliyebilir!

A. B. D. DÜNYA HEGOMANYASI PEŞİNDE

II. Dünya Savaşı sonunda emperyalist gruptaki Faşist Almanya, İtalya ve Japonya yenilmişler ve Fransa ile İngiltere yenmelerine karşın zayıf düşmüşlerdi. Birleşik Devletler ise elindeki sağlam sonsuz ekonomik ve askerî gücüyle dünya hakimi olmayı düşlüyordu.

Marshall plânı Avrupa'yı esir almak için bir denemeydi. Sosyalist grubu çevreleyip gözetim altında tutabilecek pek çok Asya ülkesinde, yeni bir savaşa hazırlık olacak ve diğer ülkelerdeki ulusal kurtuluş hareketlerini bastırabilecek askerî üslerden meydana gelen bir ağ örüldü. O zamanların Amerikan dış politikasında «yakın savaş hali» vardı.

Çin-Hindi ve Güney Doğu Asya'daki Amerikan politikası Washington'un güttüğü bu dünya stratejisinin yalnızca bir parçasıydı.

Özellikle Çin Halk Cumhuriyetinin kurulmasından ve Amerika'nın Kore yenilgisinden sonra Vietnam'ın Amerika'nın Asya'daki askerî sisteminde önemli bir stratejik durum kazanacağını herkes biliyordu.

Amerika Çin-Hindi savaşına başından beri müdahale etmek istiyordu. 1947 sonunda, Büyükelçi William Bullitt Fransa'nın Amerika'nın teklif ettiği Bao-Dai çözümünü kabul etmemesi halinde Amerika'nın Çin-Hindi sorununu üzerine alacağını açıkça belirtti. Birkaç yıl sonra da Amerika Laos ve Kamboçya'da olduğu gibi Vetnam üzerindeki denetimini de pekiştirdi. Fransız sömürgecilerinin «pis savaş» larını sürdürebilmek ve onların yerini alabilmek için Çin-Hindi'ne dolar ve silâh akıttı. Amerikalı gazeteci Robert J. Donovan, başlangıçta Fransızların sorunu olan Çin-Hindi savaşı sonradan Amerikalıların sorunu oldu, demekte haklıdır. «Çin-Hindi Istırabı» adlı kitabında Vietnam'daki Fransız orduları başkumandanlığını 1954'te yapmış olan General Navare bu görüşe üzülerek katılmaktadır.

Gerçekte Dien Bien Phu Fransız sömürgecilerinin ve Yankee ortaklarının ortak başarısızlığıdır. Bu yüzdendir ki Amerika Çin-Hindi için yapılacak Cenevre Konferansının toplanmasına karşı çıkmış ve çalışmalarını sabote edebilmek için boş yere çırpınmıştır.

BİRLİK VE VİETNAM'IN TEKRAR BİRLEŞTİRİLMESİ

1954 Cenevre Antlaşması bir yandan bütün savaş alanlarındaki düşmanca davranışları durdurup Çin-Hindinde barışı sağlarken, öte yandan da Vietnam halkına hakkettiği şu ulusal hakları tanıyordu : Bağımsızlık, egemenlik, birlik ve toprak bütünlüğü.

Cenevre Konferansının Son Bildirisinin 12. maddesinde bu açıkça ortaya konmaktaydı :

«Kamboçya, Laos ve Vietnam ile ilişkilerinde, Cenevre Konferansının her üyesi yukarıda adı geçen ülkelerin egemenlik, bağımsızlık, birlik ve toprak bütünlüklerine saygı göstermeyi ve onların iç meselelerine herhangi bir şekilde karışmaktan kaçınmayı yükümlenirler.»

Vietnam ve Vietnam ulusu bir tanedir. Savaş sonrası sorunlarının çözümlenmesini kolaylaştırmak için Cenevre Antlaşması Vietnam'ın 17 enlemden geçen bir «geçici askerî sınır çizgisi» ile geçici olarak iki bölgeye ayrılmasını karar altına almıştı. Öte yandan da şunu açıkça belirtmişti :

«Askerî sınır çizgisi geçicidir ve bir siyasal veya bölgesel sınır şeklinde kabul edilemez.»

Ve :

« ... Genel seçimler, Antlaşmanın düşmanlığın durdurulması bölümünde sözü edilen Uluslararası Gözetim Kurulu üyesi devletlerin temsilcilerinden meydana gelecek bir uluslararası kurul gözetiminde, 1956 Temmuzunda yapılacaktır. Bu konuda iki bölgenin yetkilileri 20 Temmuz 1955'te başlamak üzere sürekli olarak birbirlerine danışacaklardır.»

Birlik ve yeniden birleştirme ile ilgili olarak sözü edilen geçici hükümler, Amerika'nın «Güney Vietnam Devleti» nin varlığı, ve Kuzey Vietnamlıların «Güney Vietnam'a Saldırısı» iddialarını ortadan kaldırmaya yeterlidir.

MÜDAHALEDEN SALDIRIYA

1954 Cenevre Antlaşmasının kayıtlamalarının bütün açıklığına rağmen, Amerikan yöneticileri Vietnam'a gittikçe daha fazla müdahale ettiler ve SEATO blokunu kurarak imzalanışından kısa bir süre sonra Cenevre Antlaşmasını hasıraltı ettiler. Amaç Güney Vietnam'ı yeni tip bir sömürge yapıp, ileride Kuzey Vietnam'a yapılacak bir saldırı için askerî bir üs haline koymaktı.

Bundan başka, Amerikalı emperyalistler, iktidarı uşakları Ngo Dinh Diem'e vererek Vietnam tarihinin en kanlı diktatoryasına yol açtılar. «Bağımsızlık» maskesi altında ve Amerikan dolarlarının desteği ile bu rejim Amerikalı müdahalecilerin plânladığı Vietnam'ın tekrar birleştirilmesini engelleme, en vahşice yöntemlerle Güney Vietnam'daki yurtseverlerin eylemlerini bastırma, askerî üslerden bir ağ meydana getirme ve hızla ve kukla ordu kurma gibi iğrenç işleri

...mperyalizmi ...n Çekişiyor.

gerçekleştirmekle görevlendirildi. Bir milyondan fazla kişi tutuklandı, hapsedildi, işkence çektirildi ve öldürüldü. Ngo Dinh Diem'in halkın direncini kırabildiği kanısına kapılan Washington'daki patronları, onu adamlarını «Kuzeye saldırtmaya» zorladılar.

En kutsal duyguları incitilmiş ve yaşama hakları tehdit altına girmiş Güney Vietnam halkı Amerikan sömürgeciliğine ve Diem'in diktatörlüğüne karşı ayaklandılar. Özellikle avukat Nguyen Huu Tho başkanlığındaki **Güney Vietnam Kurtuluş Cephesi**'nin kuruluşuyla zaferden zafere koşmaya başladılar. 1961 de Kennedy yönetimi Güney Vietnam'a Amerikan askerleri göndererek «ilân edilmemiş savaşı» geliştirdi. Maxwell Taylor'un askerî doktrinine göre, bu sadece Vietnam halkının değil diğer ulusal kurtuluş hareketlerinin bastırılmasında da yararlanılabilecek bir takım deneylerin elde edilmesini sağlıyacak «değişikliğe yatkın tepki» stratejisi çerçevesi içinde dövüşülen bir «özel savaş» tı.

Fakat Stanley-Taylor ve McNamara plânlarının birbiri ardına başarısızlığa uğraması Pentagon'un düzenini bozdu. 1965 yılı Amerika için ümitsiz başladı. Kukla hükûmet ve ordu dağılıyordu ve Amerikan birlikleri haraptı.

Bu kötü durumu toparlayıp kukla hükûmetle ordunun moralini düzeltme çabası içinde Washington Güney Vietnam'a kitleler halinde birlik göndermeye ve Vietnam Demokratik Cumhuriyetine karşı bir hava savaşını başlatmaya karar verdi. Laos'da geniş bir araziyi bombaladı ve sürekli olarak Kamboçya'yı tehdit etti.

Olaylara böyle kısa bir bakış sonucunda ortaya çıkan gerçek şudur ki, Vietnam ve Asya'daki ciddi durumun gerçek nedeni, Amerikan müdahalesi ve saldırısıdır. Amerikalı emperyalistler Güney Vietnam'da saldırgan olmuşlardır. Bu saldırının kurbanları Vietnam halkı, kendilerini korumak için en doğal hakka sahiptirler.

«Güney Vietnam'a Kuzeylilerin saldırısı» palavrasının çok boş olmasından başka, Amerika da kendisini 1954 Cenevre Antlaşması ile doğan sorumluluklardan kurtaramaz.

YADSINMAZ SORUMLULUK

Güney Vietnam'a savaşçı Amerikan askerlerinin gönderilmesini haklı gösterebilmek için, Amerikan yöneticileri, durmaksızın Saygon «hükûmeti» ne karşı olan «yükümlülüklerinden» söz etmişlerdir. **Eğer** böyle «yükümlülükler» var olsa bile bunların hiçbir yasal dayanağı yoktur, çünkü Saygon «hükûmeti», halkı tarafından nefret edilen bir **«made in U.S.A.»** malıdır.

Amerikan yönetiminin tek doğru ve ciddi bağıt olan Cenevre kayıtlamalarını dikkate almaması gerçeği ilgi çekicidir. Burada Çin-Hindi hakkındaki Cenevre Konferansının kapanış oturumunda Son Bildiri'yi imzalamayı reddeden Amerikan Delegasyonunun tek başına yayınladığı Bildiri'yi hatırlatmak isteriz :

«Birleşmiş Milletler amaçlarına ve ilkelerine uygun olarak barışı güçlendirmeye kendini adamış Birleşik Devletler Hükûmeti,

a) Fransız-Laos Ortak Kumandanlığı ile Vietnam Halk Ordusu Kumandanlığı,

b) Khmer Krallık Ordusu Kumandanlığı ile Vietnam Halk Ordusu Kumandanlığı,

c) Fransız-Vietnam Ortak Kumandanlığı ile Vietnam Halk Ordusu Kumandanlığı, arasında 20 ve 21 Temmuz 1954 tarihinde Cenevre Konferansına 21 Temmuz 1954'de sunulan Bildiri'nin 1'den 12'ye kadar maddelerine saygı göstermeyi kabul eder.

Birleşik Devletler Hükûmeti, sözü geçen Antlaşma ve maddelerle ilintili olarak şunu belirtir

a) **Üyelerin uluslararası ilişkilerinde tehdit veya güç kullanımının yasaklanması ile ilgili Birleşmiş Milletler Antlaşmasının İkinci Maddesinin Dördüncü Fıkrası gereğince onlara karşı tehdit veya güç kullanımından kaçınacaktır.»**

Amerika'nın katıldığı konferansın Son Bildiri'sini imzalamaktan kaçınıp, ayrı bildiri yayınlama kararı alması Washington'un Cenevre Antlaşması ile bağlanmak istemediğini kanıtlamaktadır. Konferansın kapanış gününde, Amerika'nın Antlaşmaya taraf olmadığından, Konferansın aldığı kararlarla bağlı olmadığını belirten Başkan Eisenhower'in bizzat kendisi bu amacı doğrulamıştır.

Halbuki, Amerika hiçbir zaman için bir hile ile bu sorumluluklarından kurtulamaz.

Gerçekten Amerika resmen Cenevre Antlaşmasını ve Konferansın Son Bildiri'sini dikkate alma ve samimiyetsiz sözlerle de olsa Antlaşmaların ve Son Bildiri'nin ilk onikı maddesinde sözü geçen tehdit ve silâh kullanımından kaçınma yükümlülüğü altına girmiştir. Diğer bir anlatımla Amerika Cenevre Antlaşmasının kayıtlamalarına saygı gösterme yükümlülüğünü taşımaktadır. Bunun dışında kalan sadece taraflara Antlaşmanın gerektireceği yüklenimleri yerine getirmek için birbirleri ile temas etme hakkını veren Son Bildirinin 13. maddesidir. Fakat uluslararası hukuka göre, böyle bir kayıtlama Amerika'nın Vietnam'da herhangi bir tek taraflı hareketine izin vermez. Washington kesinlikle 1954 Cenevre Antlaşmasının Vietnam ile ilgili kayıtlamaları ile sınırlıdır. Hiçbir şekilde Güney Vietnam'a asker gönderemez ve Vietnam Demokratik Cumhuriyetini bombalıyamaz.

PENNSYLVANIA VADİSİNDEN VİETNAM ORMANINA

Mr. Johnson, bir yerde, genç Amerikalıların Vietnam ormanlarında, atalarının Pennsylvania vadisinde çarpıştıkları ilke uğruna döğüştüklerini söylemiştir : Her kişinin kendi gelişim yolunu seçmek için özgürlüğü ilkesidir bu.

Bir insan nasıl olabilir de böyle bir paralel çizmeye kalkışabilir.

Washington devrinde, Amerikalılar İngiliz boyunduruğundan kurtulmak için çarpışıyorlardı. Philadelphia'da temsilciler toplandılar ve oybirliği ile **Silâhlanmanın gerekliliği bildirisi**'ni kabul ettiler. O zaman bu davranış haklıydı.

Fakat şimdi, Güney Vietnam'da Amerikan kuvvetleri, tek amaçları Cenevre Antlaşmasının kendilerine tanıdığı ulusal hakların korunması olan bir ulusa karşı çarpışmaktadırlar. **Amerikalı «gençler» haksız bir sebep uğruna ölmekteler.**

Ne derlerse desinler, Amerikalı emperyalistler hiçbir zaman **Vietnam'da saldırgan bir güç olarak bulundukları gerçeğini** gizliyemiyeceklerdir. Amerikan halkı ve dünyanın barışsever kişileri için bu konuda hiçbir şüphe kalmamıştır. **Ayrıca Vietnam halkını topluca desteklemek, Vietnam'daki saldırgan Amerikalılara karşı çarpışmak için uluslararası bir hareket gün geçtikçe gelişmekte ve güçlenmektedir.**

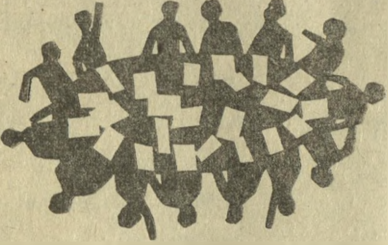

A.B.D. azgelişmiş ülkelere yardıma gidiyor...

olaylara bakış

açık oturum

S.B.F. Toplumcular Derneği, geçen hafta içinde, «Türk sosyalist hareketinin stratejisi» konulu ilgi çekici bir açıkoturum düzenledi. Hele, konuşucular arasında Sadun Aren ve Doğan Avcıoğlu adlarının

da bulunuşu açıkoturumun çok ilginç geçeceğini gösteriyordu. S. B. F. konferans salonunu dolduran öğrenciler, açık oturumun sempatik sunucusu Sayın Prof. Bahri Savcı'nın ağzından, Doğan Avcıoğlu'nun oturuma katılmaktan caydığını öğrendiklerinde oldukça şaşırdılar. Çünkü bir süredir «Türk sosyalist hareketinin stratejisi» konusunda çok kafa yorduğu anlaşılan Doğan Avcıoğlu'nun bu konuda ilgi çekici görüşlere sahip olduğu ve bu görüşleri seçkin bir üniversiteli öğrenciler topluluğu karşısında açıklamak isteyeceği düşünülmekteydi. Doğan Avcıoğlu'nun bu beklenilme-

dik cayışı üzerine, son anda Arslan Başer Kafaoğlu'na teklifte bulunuldu ve Kafaoğlu bu teklifi kabul etti.

Prof. Sadun Aren, kendisine özgü son derece tutarlı, aydınlık, bir denklem mantıklılığıyla düzenlenmiş konuşmasında özetle : Türkiye'de sosyalist bir mücadele yapılabilmesi için gerekli ön şartların bulunduğunu, bu yüzden, anti-emperyalist mücadelenin sosyalist mücadeleyle birlikte ve bu mücadelenin içinde yürütülmesi gerektiğini belirtti.

Doğan Avcıoğlu'nun yerine son anda açıkoturuma katılan Arslan Başer Kafaoğlu, «hazırlıksız» olduğu için, daha çok, çağrışımlara, bir sözün bir sözü getirmesine dayanan konuşmasında özetle; Türkiye'de anti-emperyalist mücadelenin sosyalist mücadeleye göre öncelik taşıması gerektiği görüşünü ileri sürerek, sosyalist mücadeleden de vazgeçilemiyeceğini sözlerine ekledi.

Son olarak konuşan Niyazi Ağırnaslı, konuyu daha başka yönleriyle ele alarak özetle : Türkiye İşçi Partisi için en önemli sorunun, halkla çok sıkı ilişkiler kurma sorunu olduğunu belirtti.

65 şehit ve zamlar

Geçirdiğimiz hafta, «Erzurum, Dumlu'daki 247. Piyade Alayı Karargâh Bölüğü yatakhanesinde benzin patlaması sebebiyle çıkan yangında şehit olan 65 erimizin cenazeleri yapılan hazin bir törenle kaldırılmış ve şehit erler toprağa verilmişlerdir.»

Yine geçirdiğimiz hafta, 1967 finansman ihtiyacını karşılayacak kaynaklar bütçe tasarısına konmuş ev elektrik, kömür ve akaryakıta zam yapılması kararlaştırılmış bulunmaktadır.

Barış denen savaşta emekçi halkımıza; akaryakıta kömüre yapılan zamlara göğüs germek, hastahane kapılarından kovulmak, çocukları okutmak sözkonusu olduğu vakit imkânsızlıklar karşısında kıvranmak ve tefecilerin, ağaların, beylerin soygununa boyun eğmek düşer.

Bir tren kazası olur, şu kadar kişi ölür, gazeteler ah eder; yalnız derler tek tesellimiz ölenlerin hemen hepsi üçüncü mevki yolcusuydu. Üçüncü mevki yolculara ölmek düşer. İhtiyatsızlık olur, kapılar dar yapılır, benzin orta yerdedir, 65 delikanlıya yanmak şehit olmak düşer.

Savaş denen savaşta, Mehmetçik, Asya'nın en batısından en doğusuna varıp orada dövüşür Amerikalılar hesabına. Kuzey Korelilerle hiç mi hiç alıp vereceği yoktur. Güney Korelilerin de yoktur kardeşlerine bir düşmanlığı. Aslında bir Kuzey ve Güney Kore yoktur, Amerikalıların oyunudur bütün bunlar. Güney Koreli ile birlikte Kuzey Koreliyi öldürmesi söylenir Mehmetçik'e, ona da dövüşe dövüşe ölmek düşer.

Akaryakıta, tuza, kömüre zam; görünmez kazalar; Kore'deki şehadet; hepsi ama hepsi, yüz insandan birisinin daha büyük sefahat içinde yaşaması için, doksandokuz insana çektirilen ıstıraplardır.

Recep Peker yirmi yıl önce radyodan, «Şekere zam yapacaaz, o parayla da size tiyatro açacaaz» demişti.

Dean Rusk bu yıl Ankara'ya geldiğinde, «Vietnam'a asker yollıyacaksınız, hür teşebbüsü koruyacaaz» dedi.

Emekçi halkın memleket içinden ve dışından sömürülüşü aynı oyun içinde sürüp gider. Oyun, prodüktör ve rejisörler arasında hazırlanır.

İsmet İnönü, Harry Truman, Refik Saydam, Şükrü Saraçoğlu, Recep Peker, Dwight Eisenhower, John Fuster Dulles, Lyndon Baines Johnson, Dean Rusk, Süleyman Demirel

1967 bütçe tasarısı

İhsan Gürsan'ın selefi yeni Maliye Bakanı Cihat Bilgehan 1 Kasım günü 1967 bütçe tasarısı hakkında bir açıklama yaptı. Bütçe kelimesi batıdan gelmedir, bilinen anlamından başka bir anlamı daha vardır ve «küçük torba, tahsildarların kullandığı çanta» anlamına da gelmektedir. Bizim Maliye Bakanları bütçeyi bu anlamda değil de bir balon olarak düşünüyor olsalar gerek; zira onlar için bütçe hazırlamak ile balon şişirmek eş anlama geliyor. Netekim iktidarlarımızın güçlü nefeslerine dayanamıyan bütçelerimiz de çeşitli yerlerinden patlayıveriyorlar. 1967 bütçesi daha tasarı halindeyken patlakları belli olmuş olmalı ki, hakkında epeyce yazıldı ve konuşuldu. Bu girişten sonra A.P. hükûmeti bütçe görüşmeleri boyunca epey ter dökeceğe benzer.

Gerçekten geçen yılın 17 milyar 660 milyonluk bütçesi en yetkili ağızların da kabul ettikleri gibi bir milyardan fazla açık vermiştir. 1967 bütçe tasarısı ise bütçenin 19 milyar 665 milyon lira olmasını öngörmektedir. Bu rakam 1966 yılı bütçesinden 2 milyar beş milyon lira fazladır ve vergi gelirlerinde 2 milyar 473 milyonluk (% 19,5) bir artışı gerektirmektedir.

Bu artış nasıl sağlanacaktır? Bilgehan bu konuda : «Bütçe tahminleri objektif usul ve metodlara göre yapılmış bulunmaktadır. Bütçede bazı gelir kalemlerinde görülen artışlar ekonominin çeşitli kollarında meydana gelecek gelişmeler, vergi kanunlarının tesirli bir şekilde uygulanması ve vergi mevzuatında gelir artırıcı yönde yapılacak ıslahat ile realize edilecektir.» demiştir. Ekonomimizin gelişmesi yolunda tutulan ciddi (!) yol kendisini enflâsyonist gidiş, dış borçlar, plânlamadaki bilim adamlarının istifası şeklinde göstermektedir. Ayrıca servet beyannamelerini, vergilerin ilânı usulünü kaldıracağını vadetmiş olan bir iktidarın «vergi kanunlarının tesirli bir şekilde uygulaması» ndan sözetmesi bize komik görünmektedir. «Vergi mevzuatındaki gelir artırıcı yönde ıslâhat (!» ise —Demirel'in yeni vergi konmayacağı mealindeki konuşmalarına rağmen— dolaylı vergiler şeklinde tecelli etmiştir. Dolaylı vergilerin ise komprodor burjuvaziye ne derece dokunacağı meydandadır. Bütün vergi yükü yine emekçi halkın sırtına yüklenmekte, A.P. iktidarı müteahhitlere vereceği milyonları fakir halkımızın sigara parasından çıkarma yoluna gitmektedir.

1965 yılı dış ticaret açığı 235 milyon dolardır. Döviz rezervleri hiç denecek seviyededir ve bu ithalât rejiminin böyle süremiyeceği açıktır. Bu durumda ya —Başbakanımızın artıyor diyerek öğündüğü— ithalât kısılacak, ya da —yine Başbakanımızın yeni vergi yok demesi gibi katiyen reddetmelerine rağmen devalüasyona gidilecektir.

1966 Eylül sonunda dış borçlar toplamı 1 milyar 187 milyon doları bulmuştur ki, bu yıl dış borçlar için 488 milyon dolar faiz ödenecektir. Yani her vatandaş bu yıl ortalama 150 TL. dış borç faizi ödeyecektir.

Görülüyor ki ekonomik durum hiç de iç açıcı değildir, derde deva olması gereken bütçe, işleri daha da kötüye götürecek niteliktedir. Türkiye bir enflâsyona gitmektedir ve açık bütçenin yükü gibi bunun bütün yükünü de emekçi halkımız çekecek görünmektedir.

DIŞ BORÇLARIMIZ BİR YILDA 202 MİLYON DOLAR ARTTI

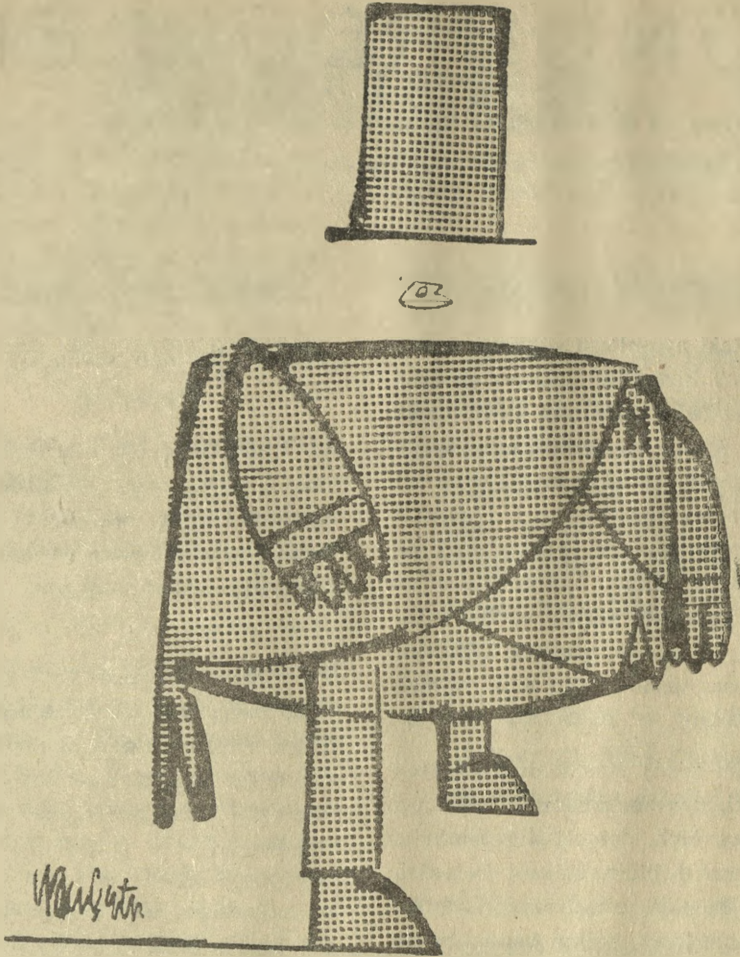
1967 bütçe gerekçesine göre dış borçlarımız bir yılda 201.9 milyon dolar (yaklaşık olarak 2 milyar lira) artarak 985.6 milyon dolardan 1.187.5 milyon dolara çıkmıştır. Henüz kullanılmamış olan 390.8 milyon doların da ilâvesiyle 30 Eylül 1966 daki dövizle ödenecek dış borçlarımızın toplamı 1.573.3 milyon dolar olup, bunun toplam faiz yükü de 488.6 milyon dolardır.

Dış borçlarımızın böyle gittikçe artmasının tehlikesi meydandadır. Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere, son yıllarda ihracattan elde ettiğimiz kazancın üçte biri borç ödemeye gitmiştir. A. P. iktidarının ümidini dış borçlara bağlamasından dolayı, bu durumun gittikçe kötüleşerek devam edeceği açıktır.

DIŞ BORÇLARIN YÜKÜ
(Milyon dolar)

Yıllar	Dış Borç ödemesi	İhracat	İhracata oran
1960	92.4	320.7	28.8
1961	132.0	347.1	38.0
1962	132.4	381.2	34.7
1963	145.6	368.1	39.5
1964	141.1	410.8	34.3
1965	172.2	464.0	37.1
1966 (*)	131.0	485.0	27.0

(*) Tahmini ve geçici kaynak : 1967 bütçe gerekçesi, s. 125.

BAŞ!

Asayişimiz Bozuldu

Son günlerde asayişimiz iyice bozuldu. Hergün elimize geçen günlük gazetelerden asayişimizin bozukluğunun örneklerini görüyor ve üzülüyoruz. Birgün bakıyorsunuz bir Kara Mehmet çıkıyor, herkes ondan korkuyor. Birgün bakıyorsunuz, polis canavarı İrfan çıkıyor, herkes ondan korkuyor. Bir başka gün bakıyorsunuz, bir Kemal Kızılörs çıkıyor, «hırsızlık masası şefini öldüreceğim» diyor. Herkesle beraber polis de korkuyor.

Peki ama bu korkunun sonu ne olacak? Bozulan asayişimiz ne olacak? Yatırım Bankasında yaptığı iş konuşmasından dönen Müteahhit Sabri Efendinin karşısına canavar İrfan çıkarsa ne olacak?

İşte bu sorulardan kurtulmak için örnek olarak polis canavarı İrfan'ın ve bilgili yönetmenlerinin idaresi altındaki cefakâr Türk polisinin maceralarına bir göz atalım.

CANAVAR İRFAN

Bulgaristan göçmeni İrfan'ın resimlerine bakarsanız bu adam hayatta herşeyi başarır dersiniz. Garip bir azim var yüzünde. Besbelli bu işe işsizlikten girmiş. İstanbul'un iki yakasında epey evi uykudan kaldırmış. Son olarak Üsküdar'dan namuslu bir kuyumcunun kasasını yoklamış, sonra da zor durumda kalmış olacak ki bu vatandaşımızı yaralamış. Bu yoklama üzerine Bolu Cezaevine girmiş ve kolayını bulup kaçmış. Babaeski'de gizlenip gece işine çıkmağa başlamış. Bundan bir süre önce de İstanbul'da bir polisi öldürmüş İrfan. Geçtiğimiz günlerde Türk polisi Babaeski'ye bir baskın yaptı. Fakat İrfan postu sağlam tutup kaçtı. Türk polisi artık Trakya'daydı. İrfan ise Üsküdar'a geçmişti. Yakınlarından tehditle yardım görüyordu. Ama artık İrfan'ın sonu gelmişti. Polisler pusuya yatmıştı. İrfan postu gene pahalıya sattı. Nümune hastanesine komiser muaviniyle beraber girdi. Kalp nahiyesine isabet eden İrfan'ın kurşunlarından muavini iki cep defteri kurtardı.

İrfan'ın yakalanması üzerine İstanbul Emniyetine tebrik ve teşekkür telgrafları yağmaktadır. Bu arada Sayın İçişleri Bakanımız Doktor Farük Sükan da İstanbul Emniyet Teşkilâtına gönderdiği kutlama mesajında «İstanbul polisi tarihî şöhretini göstermiştir» demiştir.

ASIL ASAYİŞSİZLİK

Evet asayişimiz gerçekten bozulmuştur. Ama biz bu asayişsizlikten bir adamın diğer bir adamı öldürmesini anlamıyoruz. Şüphesiz bu da bir asayişsizliktir. Ama bu yüzeydeki asayişsizliktir. Asıl asayiş bozukluğu bir adamı önce aç bırakmak, onu namussuzluğa itmek ve sonra düzeni bozunca da onu, kendi karınlarını zaten güçbelâ doyurabilen cefakâr polis memurlarına yakalatmaktır.

gohom !

"Allah Kahretsin"

Okul bulamaz, sıkar dişini: «Allah kahretsin!» Okul bulur, kitap parası bulamaz, sıkar dişini: «Allah kahretsin!» Gerici öğretmenin dersini dinlemek, kitabını izlemek zorundadır, sıkar dişini: «Allah kahretsin!» Toprağı yoktur, düşer yollara: «Allah kahretsin!» Toprağını alırlar elinden, çıkar gurbete! «Allah kahretsin!» Madende çalışır, dokumada çalışır, pamukta, tütünde, pirinçte çalışır, vermezler hakkını: «Allah kahretsin!» İstanbullarda, Ankaralarda iş arar, bulamaz: «Allah kahretsin!» İş bulur, ölesiye çalışır, ücretini alamaz: «Allah kahretsin!» Sendikaya girer, patronla kapışır: «Allah kahretsin!» Sendikayı yönetenler satılır, eli böğründe kalır: «Allah kahretsin!» Alamanyalara gider, yuvacığı yıkılır: «Allah kahretsin!» Bankalar çoğaldıkça yoksulluğu artar: «Allah kahretsin!» İş ararken baştan çıkar: «Allah kahretsin!» Yıkarlar gecekondusunu, dikerler gökdelenleri: «Allah kahretsin!» Çalışır, çalışır, çalışır, aç kalır: «Allah kahretsin!» Ayda onbin lira az gelir birine, yılda beşyüz lira geçmez eline: «Allah kahretsin!» Böyle gelmiş, böyle gider: «Allah kahretsin!» Zengin arabasını dağdan aşırır: «Allah kahretsin!» Aracıyla dubaracı soyar ülkeyi: «Allah kahretsin!» Zenginin dini olmaz, yoksulun dili: «Allah kahretsin!» Yok yok, ışık yok, doktor yok: «Allah kahretsin!» Eşkiya kolgeziyor: «Allah kahretsin!» Namus, ahlâk kalmadı: «Allah kahretsin!» Verdik oyumuzu, gördük boyumuzu: «Allah kahretsin!» Herşey ateş pahası. Hırsızdan geçilmiyor. Hastalık aldı yürüdü: «Allah kahretsin!» Madenler gitti ele, plânlama gitti güme: «Allah kahretsin!» Amerikan gâvuruna iyice teslim olduk. Arayan mevlâsını da bulur, belâsını da: «Allah kahretsin!» Halimiz n'olacak bizim? Ne der bu İşçi Partisi? Sen mi düzelteceksin bu memleketi? Satmışlar mı memleketi? Memleket dediğin de ne ki? Alamanyaya giderim, borçlarımı öderim. Aydınlar İşçi Partisine, işçiler tüccar partisine: «Allah kahretsin!» Bu memleket adam olmaz: «Allah kahretsin!»

Yüzlerce yıldır bu halkın dilinden düşürmediği söz budur: «Allah kahretsin!» Şöyle ağızdolusu bir «Allah kahretsin!» çekti mi, işler yoluna girmiştir, hırsızlar kahrolmuştur, soygun düzeni yıkılmıştır, ülke kalkınmıştır, sosyal adalet gelmiştir, emekçi kurtulmuştur, dünya güllük gülistanlıktır. Oh, ne âlâ! Vatandaşlık görevini, insanlık görevini yapmış, yüreği yerine oturmuştur. Ne kafa yormak ister, ne örgütlenmek, ne birleşmek, ne direnmek, ne dayanmak, ne dayanışmak... Yedileri, Kırkları, Kırkbirleri, cinleri, perileri, sakallışerifleri, cin gözlü herifleri arkasına almıştır; ezilmeğe, soyulmağa, sömürülmeğe alışmıştır; vızgelir dünya! Aya gidiyorlarmış: «Allah kahretsin!» Bir avuç vurguncu, bir avuç aracı, bir avuç işbirlikçi ülkenin kanını, iliğini emiyormuş: «Allah kahretsin!» İlerici gençler emperyalistlere gohom çekiyorlarmış: «Allah kahretsin!» Amerika yanımızda, Alamanya gönlümüzde, Çörçil-Faysal önümüzde, var mı bize yan bakan! Şükür ekmeksizliğe, şükür evsizliğe, şükür ışıksızlığa, şükür ezilmişliğe, şükür sömürülmüşlüğe, şükür uyduluğa, şükür yobazlığa, şükür imamlığa, şükürler olsun cahilliğe, şükürler olsun eşekliğe, şükürler olsun bizleri bugünlere getirenlere! Zeval vermesin buna, zeval vermesin ona, zeval vermesin şuna! Gahrolsun susyalistlik! Gahrolsun gomonistlik! Gahrolsun gohomculuk! NATO'ya garşı mısınız ulan? CENTO'ya garşı mısınız ulan? Gizli anlaşmalara garşı mısınız ulan? Melmeket bizden sorulur ulan! İster satarık, ister yutarık ulan! Allah de ulan, Allah de ki Conson'un artsın!

İşçi düşünmez, kötülüğü kimin kahredeceğini. Köylü düşünmez, kötülüğü kimin kahredeceğini. Aydın düşünmez! Patron, işçi için «Allah kahretsin» çeker; aydın, hepsi için «Allah kahretsin!» çeker ve günler gelip geçer. Ne kahrolan birşey vardır ortada, ne de kahreden. Kötülük dizdeyken kasığa, kasıktayken göbeğe, göbekteyken gırtlağa gelip dayanır. Sonra? Hüiç! «Allah kahretsin!»

Anlaşıldı. Hintliler açlıktan kırılmadıkça, inekler kutsal kutsal salınacaklar caddelerde.

Biliyorum, bu yazıyı okuyan da, sinek yutmuş gibi ağzını çarpıtıp, «Allah kahretsin!» diyecektir benim için, onun için, şunun için, bunun için. İşte, hepsi o kadar!

«Allah kahretsin!»

hüseyin korkmazgil

BİR YAZININ DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Bazı tartışmaların bir zaman sonra tek bir cümle çevresinde yoğunlaşması tartışmaların kısırlaştırılmış olmasından öteye bir anlam taşıyabilir. Örneğin, «Vatan haini» deyiminin belirttiği anlam üzerinde ileri sürülen farklı anlayışlar, içinde bulunduğumuz toplumsal hareketin bütününe ait yorum farklarının özleşmiş şeklinden ibarettir.

Bunun içindir ki, aşağıdaki düşüncelerimizin, —bir deyimin çevresinde yığılmış gibi görünmesine rağmen— bu görüş açısından dikkate alınması daha doğru olur.

Eğer ki bizler, «Vatan hainliği kavramının belli bir aşamada yüklenmiş olduğu anlama değer veriyorisek, bunun nedeni, kavramın gerçek sahibi olan halkın diyalektik aşamanın o düzeyinde olmasındandır. Bu ise, erişildiği varsayılan belli bir değerlendirme yeteneği düzeyinden fedakârlık etmek demek değildir, bir hakkı gerçek sahibine bırakmak, onun hakkına, onun düşüncesine saygılı olmaktır.

Bunun tersini savunmak, «Vatan hainliği» kavramının, toplumun diğer bütün kavramlar hakkındaki değer yargılarının dışında ve üzerinde gelişen özel ve fizik ötesi bir kavram olduğunu söylemekle birdir.

Bir ulusun tarihi, o ulusun halkının tarihidir. Ard-arda sıralanan çağların yapısını bütün unsurları ile belirleyen bizzat halkın o devredeki evrim düzeyidir. O çağ, madde ve fikir alanındaki bütün anlayışları ile halkındır, buna dışarıdan kimse sahip çıkamaz, böyle bir sahip çıkışa kimsenin hakkı olmadığı gibi, sonuç bakımından da sözde kalır.

Ancak tarih halkın tarihidir derken, halkın kendi tarihini kendisinin tâyin ettiğini söylemek istemiyoruz. Halkın dışındaki zorlamalar şeklinde de olsa, tarihî çağların kendilerini belirleyen boyutları somutlaştırmaları, bu zorlamaların halka mal olmasına bağlıdır. Bunun tersi ise herhangi bir toplumun, herhangi bir çağının somutlasmamış olması, yani o toplumun o anda var olmaması anlamına gelir.

İster halkın kendi iradesi ile olsun, isterse empozeler şeklinde olsun bir evrim aşamasındaki mutlak gerçeklerin veya rölativ doğruların tümünün sahibi halktır. Öyle ise bir kavramın anlamı üzerinde öyledir veya şöyledir derken, halkın tâyin ve tesbit etmiş olduğu değerlendirme ölçülerinin dışına çıkmak, doğruyu bulmak değil, doğru olmayanın tam içine düşmektir.

Halkın tarihini, halkın dışından gelen ve halka rağmen olan zorlamalarında tâyin edebileceğini söyledik, ama, biliyoruz ki, bu halk dışı güçlerin o toplum içinden ilk nasıl doğduğunun yani nasıl tomurcuklandığının ve nasıl geliştiğinin incelenmesi, bizim haklı olduğumuzu gösterecektir. Bunu şimdilik bir yana bıraksak bile, bu dış güçler halka rağmen etkinlik göstermeye başladıkları anda, bir zorlama unsuru olabilecek gelişmeyi göstermişlerdi artık. Bizim çabalarımız ise, bugün için toplumcu harekete güç kazandırmak dönemindedir.

Bu gücü elde ettikten sonra dahi, halkın olaylar karşısındaki reaksiyonlarını, statik durumdan kurtulan koskoca bir toplumun hareket stratejisinin denge unsurları olarak dikkate almanın, tepeden inmeciliğe göre daha insancıl ve daha verimli olduğu uygulamalarla ispatlanmış bilimsel bir olgudur.

Bir toplumun gerçek düzeyinin çok üstlerinden seslenerek, tarihin sınırlamış olduğu toplumsal gelişme hızını birtakım «tutarsız» sözlerle zorlamak hiçbir yarar sağlamaz. Diyalektik yasaların tabiatı üstü zorlanması demek olan bu tutum, toplumun büyük kayıplarının nedeni olabilir. Bu, sorumlularının taşıyamayacakları ağırlıkta tarihî bir hatadır. Bir halkın varlığı ile oynayan bu davranışlar, bir bakıma «tepeden inmenin» tanımıdır da.

Bir toplumun içinde tarihî gelişmenin değişik düzeylerinde yaşayan gruplar olabilir. Bunun belirgin olarak gözlenebilen örneği, bir halk ve bir de aydınlar tabakasının bulunması şeklidir. Tarihin kendilerine yine o toplum içinde hazırladığı belirli bir aşamanın koşulları içindeki aydınlar arasında, belli kavramların anlamları üzerinde belirgin ayrılıkların bulunmayacağı doğaldır.

Fakat buna rağmen, örneğin «Vatan hainliğinin» anlamı üzerinde bu böyle olamıyorsa, bunun nedeni birtakım aydınların halk katından seslenemeyişleri, henüz halka inememiş olmalarındandır.

Şurası kesindir ki, İşçi Partisi halkı ve onun oyunu kazanmak zorundadır ve bilmektedir ki, halkın dertlerini halk katında konuşmak, halkın kurtuluşuna halkla yanyana ve onun tarihî aşamasına saygı duyarak katılmak, halkı yükseltmek ve yüceltmek için, onu bugünkü gerçek düzeyinde tanımak ve öylece inanmak, başarının tek yoludur.

Amaç, ülkenin yarınının yargısına halkın katılmasını sağlamaktır. Halkın katılmadığı bir yargının —iyiye de yönelse— başarı şansı yoktur. Bu amaca ulaşmanın yolu, üst kattan verilen kararlara ve bunların bir halkın varlığına ve inancına saygısızlık olabilecek uygulamalarına devam etmek değil, fakat, halk değerlendirmesinden, yani halktan hareket etmektir, bu değişmez bir yasadır, bir zorunluluktur.

Ve, onun içindir ki, eğer halk Menderes'in asılmasından yana değil idiyse, ve buna karşı biri de çıkıp «Menderes'i ben astırdım» diyorsa, öyleyse «o» astırmış demek tir bu.

Ancak şunu da belirtelim ki, bir toplumun tarihî evrimi içinde elbetteki aydınların yükümlü bulundukları birtakım fazladan görevler vardır. Bir toplumun tarihî gelişmesi içinde kaydedeceği sıçrayışların şerefi, o toplumun gerçek aydınlarının olacaktır. Ama evrimin hızlandırılmasının ve diyalektik sıçrayışlara olanak bulunmasının asgari koşulları vardır ve bu koşulların temelinde, yine de diyalektiğin esas unsuru olan halk yatmaktadır.

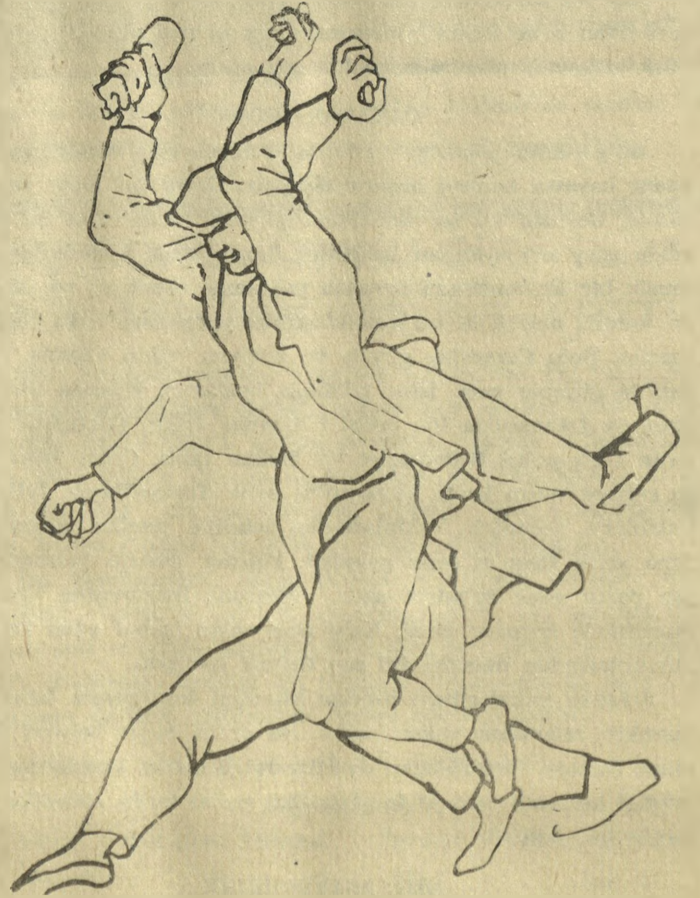
Bu görüş açısından söyleyebiliriz ki, davranışlarımızı belirleyen başlıca ölçü, demokratik düzen ve anayasa değildir, halktır. Demokratik düzen ve anayasa, kötü niyetle bilmeyerek, halkın yararının tersine bir durum alabilir, halkın yönetiminden çıkabilir, ama halk, yani toplum, tarihî dengesi içindedir. Bugünkü durumuyla anayasaya ve demokratik düzene saygı duyuluyor ise, bu, onun halkın yanında ve halkın yararına olduğu nedeniyledir. Ve bir anayasanın bazı bölümlerde halkın yararına olmayan açık kapılar bırakması, bizim halka rağmen o noktalardan yararlanmamız için bir gerekçe olamaz. Örneğin, «Vatan hainlerinin suratına haykırmak» şeklinde bir davranışta ölçümüz anayasa değil, halkın kendisidir.

Şu veya bu olay karşısında halkın çeşitli bölümlerinin başka türlü düşündüklerinden kalkarak, bir halkın belli bir tarihî aşamada sahip olduğu değerlendirme kıstaslarının, yani değerlendirmenin rölativ olan ana unsurlarının başka başka olduğunu savunmak yanlıştır.

Bir Menderes olayında, halkın bir kısmının öyle veya şöyle düşündüğünü söyleyerek, diğer bir kısmını tarihî olayları değerlendirmenin daha üst basamağına oturtmak tutarsız bir ayırımdır.

Halkın bütünü için geçerli olan değerlendirme yeteneğinin sınırları dışında kala kala üç-beş kişilik bir azınlık kalır ki, bunların da «bir kısmına» «tepeden inmeciler» denir.

Bunlar, örgüt dışı ve eylem dışı kalan kişilerin, toplumu ve yasalarını değerlendirmekte yanılmaya düşebileceklerinin örnekleridir. Yaşanılan ortamların düşünce formasyonunu ne ölçüde etkilediğinin delilleridir. «Sırça köşk», istese de istemese de insanı dışarının gerçeklerinden uzaklaştırır. Ve eğer bu tartışmalar ben toplumcuyum diyenler arasında oluyorsa, «sırça köşk» öyle eski şairlerin köşkü değildir artık. Halkın içinde olmamaktır, dışarıdan ve üstten birtakım yorumlar yapmaktır. Bu durum halkı içinden ve halk katından tanımayanların kaçınılmaz yanılmalarıdır.

Doğal olmayan birtakım zorlamalar sonucu biçimsel görünüşlerde ortaya çıkan ayrımlardan hareket ederek, halkın «bir kısmı» diye bir ayırım yapmak hatalıdır. Halk bir bütündür, en azından bir Türk halkı bütünlüğü vardır.

Sevinilecek bir gelişmedir ki, gerçek toplumcuların halkla arasında olan mesafe, halktan kopmuş kuramsal toplumcularla olan mesafeye göre daha çabuk kapanacaktır.

HAKKI EROLCAY

dönüşüm yayın ilanları

Bilgi Yayınevi

YENİ KİTAPLARINI SUNAR

- DİLLERİ VAR BİZİM DİLE BENZEMEZ
Edebiyatımızın en yetkili imzalarından Cevdet Kudret'in Türk dili sorunları üzerine görüşleri. 5 lira.

- YUNANLI BİR KIZ ARANIYOR
Dürrenmatt'ın yayınlandığında Avrupa'da olaylar yaratan romanı. Alman, İsviçre, Fransa, v.b. ülkelerin televizyon, tiyatro ve sinemalarında aylardır afişten inmeyen eser. Akşit Göktürk'ün güzel türkçesiyle yayınlanan roman, sizi uzun süre meşgul edecektir.

- ÇAĞDAŞ SİNEMANIN SORUNLARI
Büyük sinema tarihçisi André Bazin'in sinema sorunları üzerine eseri. Nijat Özön'ün türkçesi ve metin için gerekli resimlerle yayınlandı. 7,5 lira.

BİLGİ YAYINEVİ
Sakarya Cad.
Yenişehir - Ankara

Toplum Yayınları

1 Ocakta 2 yeni kitap

- KADIN ve SOSYALİZM
August Bebel
Beklenen ikinci ve son cildi.
(Aynı kitabın sonunda)
TÜRKİYE'DE KADIN SORUNU
Yazan : Evinç Dinçer
750 kuruş

- ÇİN DEVRİMİ ve SONRASI
(Çin'i ve Çin Halk Cumhuriyetinin kuruluşunu anlatan tek kitap.) 6 lira.

- Bellibaşlı bütün kitapçılarda.

TOPLUM YAYINEVİ
P. K. 176 — Ankara

Sergi Kitabevi

Aradığınız bütün kitapları bulabilirsiniz
Büyük Sinema İçi K. 1.
Yenişehir/ANKARA
Ödemeli gönderilir

A. KADİR

1938 Harp Okulu Olayı ve Nâzım Hikmet

YENİ ÇIKTI

Faşizmin azmaya başladığı yıllarda Ankara Harp Okulu'nda kitap okumaya düşkün bir avuç genç, Irkçı ve Turancı bir başka grubun hışmına uğradı. Ankara allak bullak oldu. Bugün yarın darağaçları kurulacakmış gibi bir hava esti ortalıkta. Bu ara Şair Nâzım Hikmet, hiçbir şeyden haberi yokken tevkif edildi, yargılandı ve 15 yıla mahkûm oldu. Gazetelerde bir satır olsun söz edilmedi bu olaydan. O zaman Harp Okulu öğrencisi olan A. KADİR bu olayın içindeydi. 30 yıl sonra kitabını yazdı bu olayın. Siz nasıl isterseniz öyle okuyun bu kitabı, ister bir roman, ister bir anı kitabı, ister tarih diye. Ama muhakkak okuyun. Bir başladınız mı bırakamayacaksınız bu kitabı elinizden. Kitapta kuşe kâğıda basılmış, hiçbir yerde yayınlanmamış 20 fotoğraf var, Nâzım Hikmet'in bir yaşındaki, dört yaşındaki fotoğrafları var. 10 lira.

Ödemeli gönderilir.
P.K. 58 — Beyazıt, İstanbul

sosyal yayınlar

Mao Tse-tung
ÇİN İNKİLÂBININ TEORİK MESELELERİ. 5 lira.
Politzer
SOSYALİST FELSEFENİN TEMEL PRENSİPLERİ. 7,5 lira.
Kuusinen
TARİHÎ MATERYALİZM. 6 lira.
Kuusinen
DİYALEKTİK MATERYALİZM. 7,5 lira.
Karl Marx
ÜCRET, FİAT VE KÂR. 5 lira.
Godelıer
ASYA-TİPİ ÜRETİM TARZI. 4 lira.
Selâhattin Hilâv
DİYALEKTİK DÜŞÜNCENİN TARİHİ. 7,5 lira.
Karl Marx
KAPİTAL (Özet). 5 lira.
Engels
SOSYALİST DÜŞÜNCENİN GELİŞMESİ. 5 lira.
Plehanov
SANAT VE SOSYALİZM. 6 lira.
Baby
KAPİTALİST EKONOMİNİN TENKİDİ. 7,5 lira.
M. Bouvier Ajam ve G. Mury
KAPİTALİST TOPLUMDA SINIFLAR. 5 lira.
Basil Davidson
AFRİKA'DA MİLLÎ KURTULUŞ VE SOSYALİZM HAREKETLERİ. 6 lira.
Garaudy
JEAN-PAUL SARTRE VE MARKSİZM. 3 lira.
Engels
L. FEUERBACH VE KLÂSİK ALMAN FELSEFESİNİN SONU. 3 lira.
Cachın
SOSYALİZMİN IŞIĞINDA BİLİM VE DİN. 2,5 lira.
Strachey
SOSYALİZM NEDİR? 2 lira.

Kitapçılarda bulunur, ödemeli gönderilir.

SOSYAL YAYINLAR — P. K. 716
İstanbul

ve sonra çekilip gitmediler gemilerine
ve sonra çekilip gitmediler gemilerine
ve sonra çekilip gitmediler gemilerine

ve artık okadar çok şey getirdiler ki
ve artık okadar çok şey getirdiler ki
ve artık okadar çok şey getirdiler ki
bağımsızlığa yer kalmadı ülkemde

KIZILIRMAK

Hasan Hüseyin

ŞIIRLER

ÇIKTI

4 Lira

Bizim Yayınlar

Kıbrıs Cad.
Okul Sokak
1/B
Kurtuluş - Ankara

DÖNÜŞÜM

15 Günlük Sosyalist Dergi

YAYIN İLÂNLARI KELİMESİ 1 LİRA

P. K. 193
YENİŞEHİR
ANKARA

Sergi Plâkevi

Klâsik Müzik Plâkları
Long-Play 30 TL., 35 TL.
Büyük Sinema İçi K. 1
Yenişehir/ANKARA
Ödemeli gönderilir

Ortadoğu'da Gelişmeler

ŞAHİN ALPAY

Emperyalizm'in Oyunları

Dünyamız kapitalizmden sosyalizme geçiş evrensel süreci içinde çeşitli bölgelerde bu iki toplum düzeninin çatışmasına sahne olmaktadır. Emperyalizmin ve anti-emperyalist rejimlerin çatışma alanı olan Ortadoğu son iki ay içinde önemli gelişmeler göstermiştir.

Bu gelişmeleri doğru olarak değerlendirebilmek için herşeyden önce şu gerçeğin ortaya konması gerekir: Bugün için Ortadoğu'daki temel karşıtlık İsrael-Arap karşıtlığı değil, anti-emperyalist arap rejimleri ile emperyalizmin temsilcisi olan gerici ittifak (İslâm Birliği) arasındaki karşıtlıktır. İsrael-Arap karşıtlığının aldığı şekil, yine emperyalizm - anti-emperyalizm karşıtlığıdır. Arap gerici ittifakı ile (yani Hüseyin-Faysal ikilisi ile) İsrael arasında hiç bir temel çelişki yoktur; her ikisi de emperyalizmin maşalarıdır. Ortadoğu'daki olayları Arap-İsrael çelişkisi olarak ele almak gerçeklerden tamamen uzak düşer.

1966 yılına gelindiği zaman Anglo-Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'daki temel sorunları şu iki nokta etrafında toplanmaktadır :

1. Suriye'de anti-emperyalist ve sosyalizme-dönük bir devrimci rejimin kurulması, Ortadoğu'da emperyalist güçlerle anti-emperyalist güçler arasındaki dengeyi emperyalizm aleyhine değiştiren bir geliş olarak ortaya çıkmıştır.

2. 1958'de İngiliz askerleri sayesinde halkının elinden kurtulabilen emperyalist maşası, sömürücü, halk düşmanı Hüseyin'in tahtı Suriye'deki durum dolayısı ile tehlikeye girmiştir.

Bu şartlar altında emperyalistlerin dengeyi yeniden lehlerine çevirebilecek fırsatlar arayacakları, dolaplar çevirecekleri ve gerekirse savaş çıkarabilecekleri açıktır. Nitekim bu yönde atılan ilk adım içinde bulunduğumuz yıl içinde ortaya çıkan ve başarısızlıkla sonuçlanan Suriye'deki sağcı darbe teşebbüsüdür. Bu hareketin Ürdün ile İsrael üzerinden yönetildiği bilinmektedir. Darbe teşebbüsünün başarısızlıkla sonuçlanması bu yöndeki çabalara son verilmesi demek olmamıştır.

25 Ekim 1966 günü Suriye Dışişleri Bakanı, emperyalistlerin «Suriye'nin devrimci rejimini içten yıkmayı başaramayınca, şimdi de dıştan İsrael'i üzerlerine saldırtarak yıkmaya çalıştıklarını» açıkladı. Bu açıklamanın hemen ertesinde Suriye'de seferberlik ilân edildi ve halka «kendi rejimini kendisi savunması için» silâh dağıtıldı; «Gönüllüler Halk Ordusu» kuruldu. Bu hazırlıklar yanısıra, 4 Kasım günü başlıyan görüşmeler sonunda 9 Kasım günü Suriye-Mısır ortak savunma paktı imzalandı. Böylelikle, İsrael'in Suriye'ye saldırması halinde oldukça güçlü bir direnmeyle karşılaşacağı ve meselenin büyüyeceği ortaya çıktı. Bunun üzerine emperyalistler oyunun ikinci perdesini oynamaya başladılar.

13 Kasım 1966 günü tanklı-uçaklı İsrael birlikleri Ürdün'ün sınır köylerine dört saat süren bir saldırıda bulundular. Saldırının görünürdeki nedeni, Filistinli Arap mültecilerinin örgütü olan El Feth gerillalarının Kudüs-Tel Aviv trenini raydan çıkarmalarına yapılan bir misilleme idi. Ancak söz konusu olayı Suriye sınırı üzerinden faaliyette bulunan gerillalar yaratmışlardı ve bunun Ürdünle bir ilgisi olmaması gerekirdi. Batılı kaynaklara göre, İsrael misilleme hareketini Suriye'ye karşı yapmayı göze alamamış ve Ürdün'e saldırmıştı (!)

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde oynanan oyunlar ne olursa olsun (İsrael'in söz konusu saldırıdan dolayı takbih edilmesi, fakat ekonomik zorlama tedbirlerinin alınmasını isteyen Ürdün'ün teklifinin kabul edilmemesi, v.s...) İsrael'in Ürdün'e saldırısının gerçek nedeni ortadadır. Saldırı, her ne kadar umulan sonuçları vermemişse de, politik amaçlar taşımaktadır :

1. Ortadoğu'daki çatışmayı bir İsrael-Arap çatışması olarak göstermek ve temel çelişkiyi gizlemek.

2. Bir halk düşmanı ve emperyalist maşası olan Hüseyin'i bir Arap milliyetçisi olarak göstermek.

3. Halkın ayaklanıp kendisini devirmesine engel olabilmesi için Hüseyin'e, bunları meşru tedbirler olarak göstererek hem içeride sert tedbirler almak hem de dışarıdan yardım sağlamak fırsatının verilmesi.

13 Kasımdan bu yana olan olaylar bu gözlemi doğrulamaktadır :

1. Saldırı olayı büyük bir esrar perdesi altında cereyan etmiş ve dört saat sürdükten sonra sona erdiğinde Ürdün makamları tarafından açıklanmıştır.

2. Saldırının hedefini teşkil eden El Feth gerillaları Ürdün Krallığının yıkılarak yerine Filistin Cumhuriyetinin kurulmasını isteyen, yani Hüseyin'e karşı olan güçlerdir.

3. Hüseyin saldırı üzerine Filistin Kurtuluş Ordusu ve Birleşik Arap Komutanlığının yaptığı yardım tekliflerini reddetmiştir.

4. Buna karşılık, gerici Faysal'ın yaptığı yardım teklifi derhal kabul edilmiş ve 20.000 Suudi Arabistan askerine kapılar açılmıştır. (Bu askerlerin İsrael'e karşı değil, Ürdün halkına karşı kullanılacağı açıktır.)

5. Emperyalizmin büyük patronu Amerika bir yandan göstermelik İsrael'i takbih kararları alırken, bir yandan da 36 uçaktan kurulu bir F-104 filosunu acele olarak Ürdün'e vermeyi kabul etmiştir. (İşin ilginç yanı, Ürdün'ün bu uçakları kullanmayı bilen elemanları bulunmayışı ve uçakların gerektiğinde Amerikalı «danışmanlar» tarafından kullanılacak olmasıdır.)

6. Amerika F-104 filosunu acele olarak vermeyi kabul etmekle kalmamış ve Akdeniz'deki çıkarlarının somut koruyucusu 6. filosuna gerektiğinde derhal Ürdün'e yardım etmesi emrini vermiştir. Bu yardımın İsrael'e karşı değil, Ürdün halkına karşı yapılacağı da hiç şüphe götürmez.

Bütün bu kanıtların gösterdiği gibi sözde ustaca bir oyun oynanmıştır. Ancak Şam ve Kahire'nin bu oyunu açıklıyarak Ürdün halkına duyurmalarından sonra Ürdün'ün hemen hemen bütün kesimlerinde Hüseyin aleyhtarı halk ayaklanmaları başgöstermiştir ve devam etmektedir. Emperyalistlerin oyunu yine ters sonuçlar vermiş, emperyalizmle anti-emperyalist güçler arasındaki temel karşıtlık ve Hüseyin'in tahtının tamamen emperyalistlere dayandığı gerçeği daha büyük bir açıklıkla ortaya serilmiştir.

Ortadoğu'da gelecekte yer alacak gelişmelerin anahtarını Sovyetler Birliği ile Amerika ilişkilerinde aramak gerekir. Bu iki lider Vietnam, Küba ve Almanya üzerindeki çatışmalara bir de Ortadoğu'nun eklenmesini ister görünmemektedirler. Bugün için Amerika'nın 6. filosuna dayanan Ürdün tahtının daha ne kadar yerinde duracağı şimdilik tartışma götürür bir sorundur. Ancak son olayların Ortadoğu'daki anti-emperyalist birliği güçlendirdiği şüphe götürmez. Daha bir ay önce emperyalist müdaheleye karşı seferberlik ilân edip silâhlanan Suriye, 8 Aralık 1966 günü «Iraq Petroleum» şirketinin (Amerikan-İngiliz-Fransız sermayeli) Suriye'deki bütün mallarına, bu arada petrol hattına el koymuş ve millileştirmiştir.

9 DÖNÜŞÜM
ONBEŞ GÜNLÜK SOSYALİST DERGİ
Yıl : 2 — Sayı : 9 — 15 Aralık 1966
Sahibi ve Yazı işleri Müdürü : ABDULLAH NEFES
Yönetim yeri : Menekşe Sokak 27/2 - Ankara — Her türlü haberleşme adresi : PK 193 Yenişehir - ANKARA
— Gönderilen yazılar geri verilmez. DÖNÜŞÜM adı anılmadan iktibas yapılamaz. — FİATI : 100 Kuruştur.
ABONE : Yıllık 24; Altı Aylık 12 Liradır. — Dizilip Basıldığı yer: İŞ Matbaacılık ve Ticaret - Ankara Tel 119283

Dönüşüm'e
ABONE OLUNUZ
Yıllık 24 T.L.
Altı aylık 12 T.L.
Fiatı : 100 Kuruş
P. K. 193 Yenişehir - Ankara